

MAGYARI

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók Köre
HUNGARIA
BUDAPEST
VII., Erzsébet-körút 9—11.

Igazgató és felelős szerkesztő:
dr. Paál Árpád

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T.
Nrul de inregistrare in Reg. Publ. periodice — Tri-
bunalul Bihor, sectia III. Nr. ord. 11/11 Iunie 1938

Főmunkatárs: **dr. Gyárfás Elemér**

Angol gazdasági bizottság érkezik a kisantant-államokba

Londonból jelentik: A következő napokban Bucurestibe utazik egy angol küldöttség sir Frederic Leyth Boss vezetésével és folytatja azokat a tárgyalásokat, amelyeket Chamberlain Tatarescu királyi tanácsossal kezdett meg a román petróleumkutatás ügyében. Szeptember

elején Belgrádba is ellátogat egy angol gazdasági misszió, melynek vezetője Mickson lesz, aki az állami angol hitelművelet egyik főellenőre. Érdekes, hogy Jugoszlávia külkereskedelmében az első helyet most Anglia foglalta el, ami példátlanul áll Jugoszlávia történetében.

Teljes nemzeti önkormányzatot követel a csehszlovákiai magyarság

Nagy nyugtalanságot keltett Runciman titkárának londoni útja

Prágából jelentik: Az egyesült magyar párt pozsonyi központja elkészítette a párt választását a cseh kormány kisebbségi javaslatára, amelyet a kulb ülése már jóvá is hagyott. Ebben a válaszban

a magyarság változatlanul követeli a teljes nemzeti önkormányzat megvalósítását.

Prágából jelentik: Runciman titkárának, Gwatkinnek londoni útja változatlanul élénken foglalkoztatja a csehszlovák közvéleményt.

A váratlan utazás bizonyos nyugtalanságot keltett és a találgatások özönét indította meg.

A szudeta-német Die Zeit jelenti, hogy a váratlan út aggodalmat és feltűnést keltett. A Neue Morgenpost szerint a feszültség növekszik. A Práger Tageblatt úgy tudja, hogy a nemzetközi szakértők a csehszlovákiai helyzetet csaknem megoldhatatlannak ítélik meg.

Hírszerint Runciman titkára szombaton tér vissza Londonból Prágába.

RUNCIMAN LORD TITKARSÁGÁNAK CSÜTÖRTÖKI JELENTÉSE.

Prágából jelentik: Kundt és Rosche szudeta-német képviselők csütörtökön Hodzsa miniszterelnökönél jártak. Hír szerint a látogatás nem állott kapcsolatban a statutum-kérdéssel.

Anglia cáfolja a Franciaországnak nyújtandó biztosíték hírért

Londonból jelentik: Amint mi is megemlékeztünk róla, két londoni lap Chamberlain, Halifax és Simon pénzügyminiszter szerdai tanácskozásával kapcsolatban azt az értesülést közölte, hogy az angol kormány néhány napon belül biztosítékot ad Franciaországnak, mely szerint, ha Franciaország a csehszlovákiával szemben vállalt kötelezettsége folytán bonyodalmakba keveredne, számíthat Anglia támogatására. A két angol lapnak ezt a híradását angol hivatalos helyről igen éles formában meg-

cáfolták. Az angol hivatalos cáfolat nyomatékosan hangoztatja, hogy az említett hír nem egyébként alaptalan kitalálásnál, azon a megbeszélésen, amelyet szerdán az angol miniszterelnök a külügyminiszter és kincstári kancellár között lefolyt, a köznevelési kérdéssel volt szó ugyan, de Runciman első munkatársának, Gwatkinnek, Prágából való hazatérése teljesen magánjellegű és ezen nem változtat az sem, hogy Gwatkin fölkereste Halifaxot és ismertette előtte a prágai fejleményeket.

Moszkva, Prága és Bled

(P. I.) A bledi konferencia tárgyalásaiból mindenki megállapíthatta, hogy a legnehezebb, legnyűgösebb tárgyalófél Csehszlovákia volt. A kisantant két másik állama úgyszólván határozott tervvel ült le a bledi zóldasztalhoz és ebben a tervben a harmadik állam kapitulálása is benne volt. A megegyezést nem lehetett tovább halasztani. Egy esetleges bledi sikertelenség súlyos következményekkel járhatott volna.

Ha Csehszlovákia mai belpolitikai és külpolitikai helyzetét tekintetbe vesszük, szinte érthetetlen makacs kitartása és erejével arányban nem álló önbizalma. Az akuttá vált nemzetiségi kérdés. Németország komoly, de elszánt magatartása, a nemzetközi figyelem ráirányulása és idegen közvetítők beavatkozása mind a mérleg egyik serpenyőjét nyomták Bledben. Csehszlovákiának mégis volt ereje és bizalma a másik serpenyőbe kapaszkodni. Legalább is egyideig.

Köztudomású az, hogy Csehszlovákia nagy önbizalmának a forrása a szovjetorszagi szövetséges társ. A bledi konferencia eseményei különösen felhívták erre a közvélemény figyelmét. Nagyon találó volt az a beállítás, amely Csehszlovákiát Moszkva kinyújtott karjának nevezte. Mindenféleképpen igaza volt. Szovjet-Oroszország sorozatos európai sikertelenségei után abba a veszélybe került, hogy teljesen kireked az európai közösségből. A francia néppárt bomlási tünetei és Daladier határozott célkitűzései az utolsó jelenetét ennek a folyamatnak. Ma már csak Csehszlovákia jelent Oroszország számára európai kaput, amely teljes méretében kitarul előtte. Igaz, hogy Csehszlovákia szovjetorszagi irányba részben külpolitikai kényszer, de az antibolszevista Németország még sem akar könnyíteni ezen a kényszeren, hiszen éppen így akarja bezárni véglegesen Szovjet-Oroszország egyetlen Európá felé nyíló kapuját.

A bledi konferencia így jutott tehát részben függő viszonyba a szovjetorszagi érdekek süllyével. A szovjetorszagi kudarc azonban itt is nyilvánvaló lett. Győzött a béke érdeke, a valószínű okos megértése; győzött a kisebb közösségek, kisebb országok érdeke a köztársasági imperializmus nemzetközi sakkhúzásai felett. A bledi egyezmény azonban mégis bebizonyította, hogy Csehszlovákiát szoros szövetség köti Szovjet-Oroszországhoz.

Az Anti-Komintern közleményei közül egy hatalmas tanulmány foglalkozik ezzel a szövetséggel és pontosan körvonalazza Csehszlovákia szerepét Szovjet-Oroszország célkitűzéseiben. A könyv címe maga is jelentőségteljes. Európa elárulása. A könyv Csehszlovákia földrajzi helyzetével magyarázza meg elsősorban alaptételét. Csehszlovákiát valóban nem csak úgy lehet tekinteni, mint ellenséges államok közé besorított országot, hanem mint egy Európa szívébe hatoló kinyújtott kart. Különösen érvényes ez a megállapítás azért is, mert a csehszlovák folyosón keresztül Szovjet-Oroszország számára nyílt szabad bemenet Európa szívébe. Szovjetorszagi részről tehát érthető a szoros barátság ápolása, Csehszlovákia maga-

tartását pedig kül- és belpolitikai helyzete magyarázza meg.

Az Anti-Komintern kiadványa adatokkal bizonyítja a szovjet-csehszlovák szövetség szorosra fűződött szálait. A csehszlovák hadsereg katonáinak az oktatásában például ezek szerepelnek: Némcsak meg kell védenünk a Szovjetuniót, hanem minden eszközzel segítenünk is kell, minden ellensége ellen harcolnunk kell, bármilyen álarc alatt rejtőzködjék. Az a szövetségi egyezmény, amely 1935 május 16-án jött létre a Hradsin és a Kreml között, első cikkében kimondja, hogy bármelyik fél veszélyeztetése vagy fenyegetése esetén a szövetséges felek azonnal tanácskozára gyűljenek össze. A veszélyeztetettséget és a fenyegetést azonban szovjetorosz értelmezésben kell vennünk. Európa polgári államai, de különösen a totális hatalmak állandó veszélyeztetettséget és fenyegetést jelentenek számára. Mivel tehát a szovjetorosz értelmezésben kell vennünk Európa polgári államai, de különösen a totális hatalmak állandó veszélyeztetettséget és fenyegetést jelentenek számára. Mivel tehát a veszély állandó, a tanácskozás is állandó, volt mindig és különösen a vezérkarok folytattak olyan szokatlanul egyöntetű és intézményes „állandó tanácskozást”, amelyre eddig még nem volt példa a szövetségek történetében. A szovjet vezérkar otthon van Prágában, sőt — a könyv állítása szerint — a fontos kérdésekben döntési joga is van.

A könyv sok más adatot hordott össze annak a bizonyítására, hogy helyesen választotta a címet és Csehszlovákia szerepe valóban Európa elárulása.

Valamilyen formában észre kell venni ezt a veszélyt még azoknak is, akiket nemzeti érzésük és hazafiságuk kényszerhelyzetbe sodort. Nem régen beszéltem egy szlovákkal, akit természetes kötelekek fűznek a köztársaság sorsához, akinek azonban mindenekfelett mint kereszténynek kell gondolkoznia. Belátta a helyzet nehézségét, de a szovjetorosz szövetséget fenntartás nélkül védelmezte. Öntudattal sorolta fel a szovjet szövetség előnyeit, a hadsereg erejét, a sok repülőgépet és egyebeket. Ugy látszik, a veszély sok mindent, még a tisztánlátást is elhomályosíthatja. Mert ha már az európai tisztább politikai látás szerint is a jelenlegi helyzetben Csehszlovákia Szovjet-Oroszországnak Európába betolakodó karja, akkor a kereszténység számára még inkább az. Ezt a betolakodó karl közös jóakarattal kell visszaszorítani. A bledi konferencia azt is megmutatta, hogy lehet.

Bolygó emberek

Írta: Possonyi László

Olga Ivanovna kissé fáradan és elgondolkozva ment a keskeny római utcán, mikor hirtelen, a leszűrődő alkonyatból egy ismerős arc merült fel előtte. Sápadt és fáradt volt ez az arc egykori honfitársának arca itt a kis szegényes kávéház előtt az alkonyatban, amint messzire elnézett kiürült kávéspohara felett. Olga Ivanovna megállott egy pillanatra és úgy érezte, mintha kísértetjárás ideje lenne most a háború kataklizmája után és ezért merülnek fel a régen nem látott arcok. Most újra azok az emberek tűnnek fel itt Rómában, fáradtan és megkopottan, akik ugyanezen kövek közt fiatalon, dicsőségesen és gazdagságban hordozták sorsukat.

— Megismer még? — kérdezte halkán a fáradt tekintetű embert.

Az öregúr szolgálatkészen ugrott fel, csókolt neki kezét és kínálta meg helyet de mindezt valami régi megszokás alapján tette csak és arcáról még most sem tűnt el az a révedező messzibenedzés, amely tekintetét kikapcsolta a látható dolgok köréből és sokkal messzebbre irányította. Néhány mondat után zavar állt be közöttük és Olga Ivanovna már-már meg is bánta, hogy ideült. Végignézett az öregúr megkopott ruháján, amelynek fonyadt redőit az emigránsok szomorúsága rendezte el. Egy pillanatra Oroszországra gondolt, ahonnan mindketen elkerültek, bár ő még a békében és nem tragikus kiszakítottággal. Hisz az ő hazája már ez a napos déli föld lett ahova feleségként jött a messziből. Olga Iva-

novna mégis egyre többször azon kapta magát, hogy a növekvő évek súlyával a hátán, egyre többet gondol vissza gyermekkorára és régi hazájára. Ez a vágy a rég elhagyottak, az otthoniak, a francia vagy olasz szavukban is oroszok iránt állította meg itt ez előtt az öregúr előtt, akit jóformán csak népes békebeli társadalmi összejövetelekből ismert felületesen futó csevegések közt, de aki egy darab Oroszország, rokon, testvér, közeli hozzátartozó lett most a vágyakozás párájában.

Gyermekkorának Oroszországa, Istenem bizonyára azért vágyakozik utána annyira, mert talán már sohasem láthatja viszont. Az az Oroszország, ahol ez az öregúr egyike volt a leggazdagabbaknak és egyike azoknak, akik méltók is voltak a vagyonukhoz, megérdemelték rangjukat és mindazt, ami körülvette őket.

— Milyen furcsa, hogy itt most találkozunk — mondta csendesen — milyen furcsa...

Az öregúr, mintha megérezte volna gondolatait, a kávéház ablakára ragasztott sárga-piros plakátra mutatott:

— Mintha kísértetek járnának, ugy-e? Mi ketten Rómában és Eleonora Duse, a régóta eltemetkezett most újra játszik. Ha az ember nem nézi a részleteket, azt is el tudná hitetni magával, hogy semmi sem változott. Hisz a lényeg úgymint mindig megmarad...

Csend lett újra közöttük és Olga Ivanovna előtt régi dicsőséges esték merültek fel Duse estéi a háború előtt, amikor orosz barátját mindig ott látták a forró nézőtér egyik páholyában. Még Péterváron történt ez legelőbb, hogy azután utána utaztak Moszkvába, mikor az olasz társulat is odament. A XIX. század előzertektől sem nyug-

Egész könyvtárat pótol a Spiragó

Felnöttek Katekizmus

A vallási ismereteknek és kitünőbbnél-kitünőbb predikációs témáknak, előadásoknak valóságos kincsébányája. Tizenhárom nyelv e fordították le. Németben eddig 10 kiadás. A három kötet, nagy nyolcadformában, 1200 oldal, igen szép és rátekinthető nyomdai kivitelben a pénz előzetes beküldése mellett

kötve 450 lei, füzve 360 lei és portó. Utánvét 20 leije csak drágább.

Gáspár Jonel dr elbeszélte a gyorsvonaton történt revolveres rablótámadás részleteit

Kolozsvár. Saját tud. Tegnap számunkban részletesen beszámoltunk arról a megdöbbentő revolveres rablótámadásról, amelyet a bucaresti gyorson hajtottak végre ismeretlen tettesek a 32 éves Gáspár Jonel dr ügyvéd, Vaida Sándor volt miniszterelnök, királyi tanácsos jelenlegi titkára ellen.

Gáspár Jonel dr a kolozsvári klinikán fekszik. Kihallgatása során a következőket mondotta:

Az esti 9 óras gyorsal indult el Bucurestiből. Már akkor észrevette, hogy követik. Észrevételét közölte dr Manoil Camillal, a temesvári kereskedelmi és iparkamara főtitkárával, akivel együtt ültek az étkezőkocsiban. Gáspár Jonel dr 450 000 leit vitt magával aktatáskájában egy magasrangu személyiségnek. Sinaiá után visszavonult hálófülkéjébe és elaludt. Arra riadt, hogy két ismeretlen egyén tartózkodik a fülkében. Az egyik azonnal rálőtt. Gáspár Jonel dr éles fájdalmat érzett és elvesztette eszméletét.

A rendőrség véleménye szerint, amely nagy eréllyel nyomoz, a vakmerő rablótámadást hívatásos vasuti rablók hajtották végre.

Minden valószínűség szerint a vonat tetejéről ereszkedtek le és a nyitott ablakon át hatoltak be a fülkébe. Ezt a feltevést alátámasztja az a körülmény is, hogy a Gáspár Jonel dr fülkéje közelében tartózkodó vasuti ellenőr nem látott senkit a folyosón. A rablótámadást éjjel 3 óra tájban fedezte fel a kalauz, akinek rémült kiáltása felverte a személyzetet és az utasokat. A tetteseknek azonban már hült helye volt. Időközben észrevétel nélkül elhagyták a vonatot.

Angol kereskedők Belgrádban

Belgrádból jelentik: Csütörtökön angol kereskedők csoportja érkezett Belgrádba. A Vreme értesülése szerint az angol kereskedők nagyobb bevásárlásokról tárgyalnak Jugoszláviában, Romániában, Bulgáriában és Magyarországon.

talánított Oroszországa volt ez, pátriárchális, előkelő, csillogó Oroszország nagyon finom mágnásokkal akik igazán értékelni tudták az ő barátijét. Dusét. Ez az öregúr is ilyen orosz volt. Amikor csak tehette (és vagyona mellett alig ismert akadályt), sorra követte Duse diadalútjait Bécsben és Berlinben, Párizsban és Budapesten. Prágában és Milánóban. Fiatalon és gazdagon furcsa vonzás sodrában követte ez az ember a fiatal és gazdag Dusét mindenüvé, ahol újjongó emberek vették körül. És most, mikor annyi szenvedés és gyötrelm után szegényen és félig megvakultan, beteg, alig szipoló tüdővel, több mint hatvan esztendővel a vállán a hajdan oly gazdag Duse újra játszani kényszerült, hogy kenyerét megkeresse, világtasztrófákon átlábalva megjelenik a régi lovag is, mint egy tragikus Don Quijote. Most ő is öreg és kopott bizonyára anyagi gondjai vannak... de eljött.

Olga Ivanovna furcsa, meleg szomorúságot érzett, mikor újra megszólalt és kesztyűs kezével könnyedén a plakát felé mutatott:

— Valószínűleg találkozni fogunk akkor az előadásán is.

— Igen, ha lesz annyi pénzem szombatra, hogy egy jegyet válthassak — felelte csendben és halkán, minden hangsúly nélkül az öregúr. — Még egyszer látni és hallani szeretném és emlékezni is egy kicsit...

— Na hallja, egy ilyen régi jó barátnak mint maga. — szólt könnyedén Olga Ivanovna, — csak nem kerül fáradságába, hogy szóljon neki egy jegyért. Jöjjön most rögtön velem hozzá. Bizonyára örülni fog, ha viszontlátja.

— Ez tévedés, én nem is ismerem őt személyesen — szabadkozott kissé elvörösödve az

Operai díszelőadás Berlinben a magyarországi kormányzói pár tiszteletére

Pénteken este Horthy Miklós és felesége elutaztak Nürnberg felé

Berlinből jelentik: Horthy kormányzó és felesége csütörtök délután meglátogatta a berlini magyar intézetet. Utjára Sztójay Döme, magyar követ és német részről Dörnberg protokoll-főnök kísérte el a kormányzói párt. A palota kapujában Farkas Gyula igazgató várta és üdvözölte a magas vendégeket, majd az épület első emeleti termébe kalauzolta őket. Ide követte a kormányzói párt Imrédy Béla miniszterelnök és Rácz honvédelmi miniszter is, míg a kíséret tagjai a földszinten lévő könyvtár-teremben várakoztak. Az emeleti díszteremben Rust német birodalmi nevelésiügyi miniszter üdvözölte a kormányzói párt, majd bemutatta a Magyar Nemzet Baráti Társaságának. A társaság tagjai a leghathatósabban támogatják az intézetet és ők teszik lehetővé az intézet kiadványainak megjelenését. A kormányzó azután megtekintette az intézet könyvtárát, az intézet kiadványait, több könyvritkaságot, ősi nyomtatványokat, majd beírta nevét az intézet közel százéves emlékkönyvébe. Végül a kormányzói pár a berlini magyar intézet 40 ezer kötetes könyvtárát tekintette meg. Ezután Horthy kormányzó és felesége Rust nevelésiügyi miniszter és a magyar kormányfőfiak társaságában a Collegium Hungaricum épületébe ment, ahol megkoszorúzták az ott felállított hősi emlékművet.

ÜNNEPI DÍSZELŐADÁS AZ OPERÁBAN

A Collegium Hungaricum megtekintése után a kormányzói pár az olimpiai stadionba hajtatott, ahol von Tschammer und Osten, birodalmi sportvezér üdvözölte a magas vendégeket. Este a kormányzói pár meglátogatta a tiszteletére rendezett díszelőadást a német állami operában, ahol Wagner: Lohengrin-je került színpadra teljes bayreuthi szereposztásban.

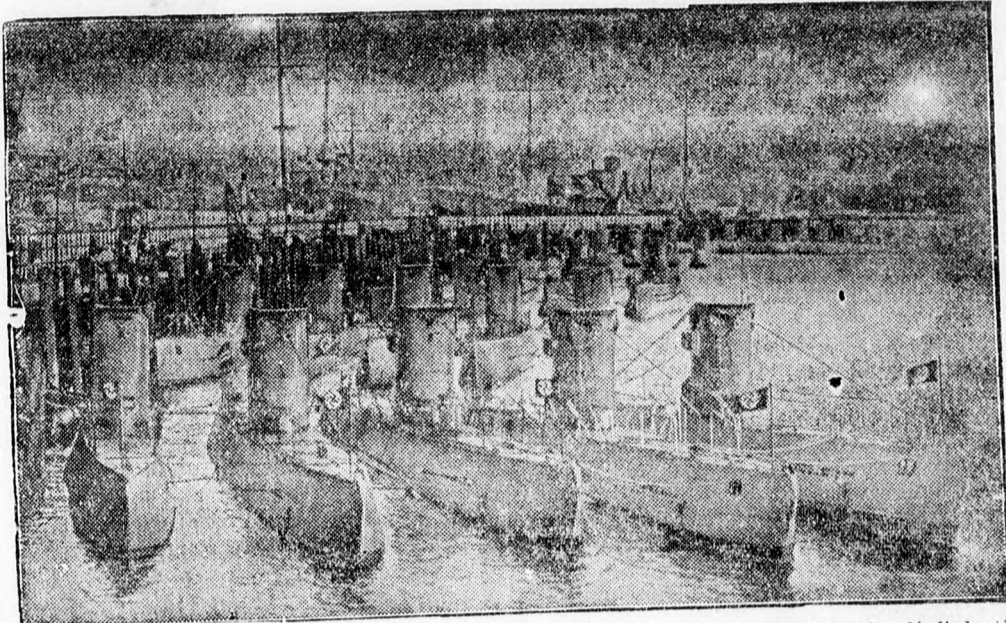
A díszelőadásra a vendégek felvonulása már délután 6 órakor megkezdődött. Az előadás kezdetét 7 órára tüzték ki. Az előadás már egy órával előbb lezárta az utvonulat az opera körül. Háromnegyed 7 órakor megtelt az egész nézőtér. Ott voltak a birodalmi kormány tagjai teljes számban, Neurath báró,

a titkos tanács elnöke, a berlini diplomáciai testület teljes létszámban, Ley birodalmi munkavezető, Keitel, Brauchitz és Raeder, valamint számos előkelőség. Az operaház épületét teljesen elborították a magyar és német zászlók. 7 óra előtt néhány perccel indult utnak Hitler társaságában a kormányzó. A kormányzó Ribbentrop külügyminiszter és felesége társaságában hajtatott az operaházhoz, ahol Göring porosz miniszterelnök és felesége fogadta az érkezőket, mint házigazda. Amikor a két államfő és kísérete bevonult a díszpályára, a közönség felállt helyéről és némán üdvözölte az érkezőket. A zenekar a magyar és a német himnuszot, majd a Horst-Wessel dalt játszotta.

Az első felvonás utáni szünetben Horthy kormányzó fogadta a diplomáciai kart. A második felvonás után a fogadó teremben szünet szolgáltak fel. Az előadás végeztével Horthy kormányzó és felesége Hitler és Ribbentrop kíséretében elhagyta az operaházat. A késő éjszakai órák ellenére hatalmas tömeg várta és lelkesen éljenezte a két államfőt.

RIBBENTROP KÜLÜGYMINISZTER DISZEBÉDET ADOTT A KORMÁNYZÓI PÁR TISZTELETÉRE.

Péntek délelőtt Horthy kormányzó és felesége látogatást tett a potsdami Sanssouci-palotában, Nagy Frigyes sírjánál. Délben Ribbentrop külügyminiszter adott ebédet a kormányzói pár tiszteletére a charlottenburgi kastélyban, majd a kormányzói pár Göring vezértábornagy porosz miniszterelnököt látogatta meg a karinhall vadászkastélyban. Este Horthy Miklós és felesége elindultak Nürnberg felé.

Érdekes kép a kielői nagy parádéről, amelyet Horthy Miklós és a magyar kormányfőfiak tiszteletére rendeztek. Ezen a képen a kielői hadikikötőben horgonyzó hadihajók és tengeralattjárók láthatók

A berlini lapok a szerda esti pohárköszöntőről

A berlini lapok hosszasan foglalkoznak a szerdán este elhangzott pohárköszöntőkkel. A „Berliner Tagblatt” szerint a pohárköszöntők bi-

zonyítékát adták a régi, hagyományos barátság- és az elválaszthatatlan baráti jószomszedságnak. Kiemeli a lap, hogy mindkét pohárköszöntő, mint közös barátról emlékezett meg Olaszországról. Amit a Führer Rómában az alpesi határokról, most pedig a dunai síkságról ünnepélyes formában leszögezett, azt már emlékezetes stájerországi beszédében, áprilisban elmondotta azzal a kijelentésével, hogy „mi németek boldogok vagyunk, hogy délnyugaton olyan határaink vannak, amelyek mentesítenek bennünket autól a gondtól, hogy azokat meg kelljen védenünk!”

Berlinből jelentik: A lapok közlik azt a beszédet, amelyet Horthy kormányzó, mint a magyar haditengerészet egykori parancsnoka, Hitler birodalmi vezér és kancellár jelenlétében meg a „Grille” hajó fedélzetén, a tengernagy étkezőben a német haditengerészet tagjaihoz intézett a gyakorlatok befejezése után. Örömmel állapította meg a kormányzó, hogy a német hajóhad szellemi hagyatéka milyen nagy mértékben érvényesül. Bár a világ egyrésze még mindig elzárkózik a valóság felismerése elől az a nagy változás, mely a napi politikában beállott, jogossá teszi a reményt, hogy Németország a boldog jövő felé halad. Még mindig visszatér — folytatta — a régi irány a tiszta tények elhomályosításával. Spanyolország már két év óta vérzik a polgárháborúban és még sincsenek ott hadviselő felek. Ha a közeledő tájfunnt egy akariuk elhárítani, hogy nem tájfunnak, hanem légköri depresszió-nak minősítjük, a forgószél mégis továbbvonul mindent elpusztító útján. Emellett teljesen meglekés, hogy milyen elnevezést adunk neki. Ha a világ békét akar, akkor nyíltan szembe kell nézni az igazsággal és az őszinteséggel utjára kell lépni. A világnak el kell ismernie, hogy az igazság nem ismerhet előjogokkal felruházott népeket.

Raeder vezértengernagy válaszában hangzott, hogy a német haditengerészet a jövőben nemcsak a birodalmi német, hanem a régi osztrák magyar haditengerészeti hagyományokat is ápolja és folytatja. Hangzott, hogy Horthy kormányzó, mint cirkáló-parancsnok és mint hajóparancsnok, világító példaként fog lebegni majd a német tengerésztisztek előtt.

emigráns. — Dehogyan zavarnám ilyesmivel őt akit annyira tudok becsülni... Egy jegyért!

— Nem jegyért — igyekezett Olga Ivanovna gyorsan megnyugtani öreg barátját, aki hiába lett szegény és hontalan, nagyon is a régi idők szellemében élt — az a jegy igazán mellékes dolog. Én csak azon csodálkozom, hogy maga, aki folyton utazott és Európa minden városában a legjobb barátok voltak a barátai, a legjobbak a társaságból, hogy maga nem találta vagy keresett rá alkalmat, hogy megismerje? Vagy nem is akarta őt soha megismerni?

— Azt éppen nem mondhatnám... Csak éppen sohasem adódott magától, hogy összetalálkozzunk, én pedig nem akartam kiereszkölni soha ilyesmit.

Olga Ivanovna most ujult érdeklődéssel nézett régi barátja szemébe. Az öregúr csendesen és természetesen beszélt. És Olga Ivanovna bátorságot vett magának, hogy most az egyszerű nagy barátja nevében is határozzon.

— Nézze, barátom én most éppen hozzája indultam. És tudom, hogy örülni fog, ha újra találkozik a régi Oroszországgal, ahol annyi barátot szerzett. Egy a régiiek közül, ha most ismeri is meg. Jöjjön velem, Eleonora, bármilyen elzárkózott is, biztosan tudom, hogy magát fogadja és örülni fog, ha megszoríthatja a kezét...

Az öregúr most csendesen előrehajolt és Olga Ivanovna keztyűs kezére tette a kezét.

— Maga nagyon kedves, Olga Ivanovna és ha harminc év előtt mondta volna ezt nekem, bizonyára nem tudtam volna ellentállni. De mint legtöbb dolog az életben, ez is későn jött. Már késő, Olga Ivanovna, hogy én őt és ő engem megismerjen. Miután az egész életem egy elszüllyedt világ tartozéka lett, én makacsul kitar-

tok most már az emlékeknek. Ezek egyre szebbek lesznek és soha sem fogy ki belőlük az ember. Valahol az olcsó helyek egyikén valószínűleg én is ott leszek szombaton. És behunyom majd a szemem és a régi Dusét hallgatom akit nek annyira szerettem a hangját. Az ember csak szegényen érezheti igazán milyen gazdag volt egykor és én ma sem érzem magam szegényebbnek, mint amikor azt sem tudtam, mi a pénz, mert mindig elég volt belőle. De ezt csak úgy lehet, ha az ember egészen egyedül él, mint én és semmi előlényt sem enged közel magához, aki álmaiból kiragadhatná.

Kis ideig csend lett köztük s végül is Olga Ivanovna törte meg a csendet.

— Én sem zavarom tovább, kedves barátom. — Ha mindenki olyan lehiggadt volna, mint maga, talán sokkal kevésbé lenne bonyolult az élet.

Ezzel lassan keztszorított öreg orosz barátjával, aki hangtalanul viszonzta a kézszorítást. Azután még hosszán utánanézett a keskeny, kövekkel kirakott utca során az eltűnő alaknak, ahogy az életben már sok minden távozott el tőle halkán és feltűnés nélkül.

Másnap a kis kávéházban az öreg emigránst mégis egy levél fogadta, amelyből egy pályoly-jegy és néhány sornyi irás hullott ki.

„Nem haragszik ugy-e, kedves barátom — mondják a sietve odavetett sorok —, ha mint emlékről, mégis beszölettem magáról valakinek. Ezt a pályolyt ő küldi, hogy egyedül ülhessem benne szombaton, mint régen annyiszor. Szeretettel üdvözli az ő nevében is a maga Olga Ivanovnája, aki örült, hogy megint együtt lehetett egyszer egy régi oroszral, aki többre becsüli az emlékeket a valóságnál...”

A vasárnapi munkaszünet és a borbélyok harca

„Megemlékezzél arról, hogy az Ur napját megszenteljed“

Nincsen henye, haszontalan kérdés, csak haszontalan felelet. A legkomolyabb arckörök is lehet szemtelen gúnyképet rajzolni. Ha általában hiányzik ma az erkölcsi érzék, amely végzetesen komoly kérdésekre bukkanhat a legjelentéktelenebb eseményben is, ez még nem jelenti azt, hogy az ember elsajátította a legkényelmesebb életmódot, a felületes közömbösséget. A megtagadott, felrugott és megcsúfolt igazságok elkerülhetetlenül megbosszulják magukat, mert az élet legmélyebb mivoltában mégis csak ezeknek az irányításuk alá áll.

A borbélyüzletek vasárnapi kinyitására van szó. Lehet róla vitatkozni tréfásan és komolyan szenvedélyesen és cinikus higgadsággal. Különösen addig, ameddig az érvek csak az egyes emberek szűkreszabott kis érdekei közül kerülnek ki.

Utóvégre a gyűszemtől kezdve az anyóság minden elképzelhető csanakot fel lehet vonultatni ebben a harcban és annyi jogosult álláspont lesz, ahány borbély beleszól a vitába. Mindenki tartozik legalább annyira tisztelni a más érdekét amennyire a magáéhoz ragaszkodik.

A: Kinyitunk! — B: Nem nyitunk!

Nem is kell olyan szigorúan felaprózni a borbélyok társadalmát. Vannak már egységes véleményű szindikátusok is. Csak az a baj, hogy míg egy városnak is legalább két szindikátusa van és ha az egyik a nyitás mellett van, a másik biztosan ellene lesz. Hát még az egyes mesterek között hányféle vélemény dühöng.

Mert bizony a vasárnapi nyitás, vagy zárás többek között attól is függ, hogy melyik utcában lakik, milyen vendégei vannak, saját házában van-e az üzlete, felesége milyen asszony, van-e tyúkszeme, vagy reumája. Azután attól is függ, hogy kiránduló természetű-e, vagy robotoló, öreg, vagy fiatal, szegény kezdő vagy jómódú beérkezett. Ha mindenki a maga érdekét hangoztatja, tulajdonképpen mindenkinek igaza van.

Nem mertük ideírni, hogy valakit a vasárnap méltó megszentelése is visszatartathat üzletének kinyitásától. A sok hozzászóló közül ugyanis csak kettő emlegette a vasárnapot. Az egyik a kirándulás miatt, a másik a családi kör alkalmas heti találkozóját látta benne. Van ezekben sok igazság, de utóvégre mégis csak egyéni érdekek. Kire hivatkoznak, ha érvelni akarnak. Csak magukra, az érdekeikre.

Emberi törvények pedig ma a vasárnapi munkaszünetet proklamálják, holnap pedig az ellenkezőjét.

Megemlékezzél arról, hogy az Ur napját megszenteljed!

Csodálatos, hogy az egyedüli szilárd és biztos támaszpont senkinek nem jutott eszébe. Egyben szomorú is, hogy a vasárnap szentsége, az Isten féltelme ma már semmit sem számít akkor, amikor tulajdonképpen csak erről van szó. Isten második parancsolata határozottan előírja, hogy a vasárnapot munkaszünettel, pihenéssel és Isten tiszteletével töltsük el. Bátran hivatkozhatik tehát akárki a vasárnapi pihenésére, felüdülésére, akár kirándulására is, hiszen az embernek ilyen testi szükségletét Isten megdönthetetlen parancsban szentesítette és éppen az emberért, de akkor hivatkozni kell a parancs lelki részére. A testtel együtt pihenjen a lélek is, üdüljön a lélek is és tegyen kirándulásokat az imádságban a szentmisében. Nagyon szép az is, ha valaki a családi tűzhely ápolását hozza fel a vasárnapi munkaszünet mellett. Isten arra is gondolt ebben a parancsában, hogy a család tagjai legalább vasárnap találkozhassanak. Sőt még többre is. Olyasmire, amire ez a mai embertipró, robotvilág gondolni sem mer. A vasárnapi munkaszünet a szegény ember védelme. Azé, akit a vagyon és a hatalom zsarnoksága egyébként állandó robotba kényszerítene.

Nem a betű, hanem az élet törvénye

A vasárnapi munkaszünet az emberekért van az emberek testi és lelki javára. Amikor tehát terhet jelentene és hátrányt — természetesen nem aprócsapró kis előnyökről van szó — akkor lehet rajta tárogatni. Ma már olyan bonyolult az élet és annyiféle pontosan működő gépezet van köztünk,

a közjó zavartalan üteme, hogy nagyon sok embernek le kell mondania vasárnapi és ünnepnap munkaszünetéről.

A vonat nem áll meg, a postás sem állhat meg a levelekkel. A villamosra, az autókra a villanyüzemeltetésre, a vízre vasárnap is szükség van. A város népe a piacról él és naponta szerzi be szükséges ételmét. Nagyon sok esetben csak a jóakarát hiányzik és egy kis kényelmességről való lemondás. De számos esetben mégis fel kell áldozni a vasárnapi munkaszünetet a közjó érdekében.

Munkaszünet, vagy frissen borotváltság?

A borbélyok nem hivatkozhatnak a közjó pótolhatatlan szolgálatára. „A közönség azt szereti, ha frissen van borotválva — mondja szellemesen egy mester — és groteszk dolog lenne, hogy a mindennapos vendég éppen csak vasárnap legyen szőrös!“ Megnyugtathatjuk a mestert szakértők véleményével. Még a drótszakáll sem nő 2 millimétert szombat estétől hétfő reggelig. De ha nő, hát hadd nőjön! Ezért még nem kell egy ország

összes borbélyaitól elvenni a vasárnapi munkaszünetet.

Éppen az embereknek kellene egymással szemben megértőknek lenniük a vasárnapi munkaszünet érdekében. A felebaráti szeretet kívánja azt, hogy holmi kis kényeskedés, megszokás miatt ne rontsuk el embertársunk vasárnapját. Megemlékezzél arról, hogy az Ur napját megüljed és másokat se akadályozz meg ebben!

A megoldást Isten második parancsában kell keresni

A borbélyok vasárnapi üzletnyitására a két párt jelenlegi harcáról, a harc komolyabb vagy humoros eseményeiről lehet tehát írni színes riportokat. Lehet szellemeskedni és olesó szójátékokkal enyelegni. A kérdés lényege mégis a vasárnapi munkaszünet szentsége és a megoldást Isten második parancsában kell keríteni. Ez az a biztos és szilárd törvény, amelyet mindenkinek egyformán tisztelni kell. Egyformán kötelezi a mestert és az alkalmazottját. Állami törvényes rendelkezéseknek is tiszteletben kell tartaniuk a vasárnapi munkaszünet szentségét.

Igaz, hogy a nyitás ellen hadakozó tábor egyházi körök támogatását is szeretné megnyerni. Ez azonban csak olyan pótlékféleképpen kellene. Ugy gondolják, hogy néhány jámbor szólammal és egy kis szemforgatással el is érhetik céljukat. Ez azonban tévedés. Isten parancsának az érvényesítéséről van szó. Ezt pedig mindig és mindenki vel szemben képviselni kell. Mert itt utóvégre nem a borbélyok érdekeiről van szó, hanem arról, hogy „az Ur napját megüljed!“

P. I.

Hadsereg a gorillák ellen

Berlin, augusztus hó.

Lutz Heck egyetemi tanár, a berlini állatkert igazgatója már akkor, amikor Kamerun még a németeké volt, figyelmeztette az illetékeseket az úgynevezett *Gorillalandra*, egy teljesen elzárt területre, ahol a gorillák tizezrei ülték fel tanyájukat és oly mértékben szaporodnak, hogy kitörésük néhány esztendő múlva feltétlenül meg kell, hogy történjék.

A gorillák külön országa a Kribi, ugyanaz, melyet Heck és társai, valamint Frobenius is láttak a Gvandu földön van, körülbelül kétszáz négyzetmérföld a területe, mindenfelől hatalmas hegyeket határolt és ember nem lakja, csak — gorillamajom.

A gorillák a majomfajták közül a legmagasabb fokozaton állnak, nem tűrik letelepedési helyükön a többi majomtörzseket. Embereket, nőket ragadnak el, betörnek a házakba, valóságos külön államformát építettek ki maguknak s ha nagyon megszorulnak, megtámadják a nagyobb falvakat is.

Kribi-Gorillaland mindig rettegett hely volt a kameruni négeknek, de a fehér gyarmatosok is félték tőle. Es amire Heck tanár célzott annakidején, most megtörtént. A gorillák népvándorlást kezdtek, mert annyira elszaporodtak, hogy már nem volt ennivalójuk magányos, rendkívül termékeny, külön „országokban.“ Kitértek és nagyon természetes, hogy amit útjukban találtak, azt felfalták, ahol emberek próbáltak ellenállni, ezeket legázolták. Szóval megismételték Afrika közepében, amit egykor az európai vadonban a barbár erdőlakók csináltak.

A gorillák útja a Csád-tó felé vezet. Márpedig ez a vidék tele van német és angol településekkel. Számos ilyen család még idejében elmenekült a sokezer majom elől s otthagya a házat, földjét, mindenét, csakhogy életét megmenthesse. Rettenetes pusztítás jelzi a majomhadsereg átvonulásának helyét. Mint valami hús- és vérfolyam, láng és vihar gázol agyon mindent a szörnű had, mely nem ismer irgalmat és van ideje arra is, hogy különösen a nőket elrabolja, magával hurcolja a farmokról.

Jokaduma városkában angol helyőrség van. Ez a katonaság a legsürgősebben elhagyta laktanyáit, hogy a gorillák pusztításának gátat vessen. Négy tábori ágyút és egész csomó gépfegyvert visznek magukkal a katonák a vadonba, mert pusztán fegyverrel nem bírnának rendet teremteni. Elvégre sokezer gorilláról van szó és ezek a majmok nem szoktak megijedni saját árnyékuktól. Bizonyos, hogy eddig is hatvan-hetven emberélet esett áldozatul a majmok népvándorlásának, hogy a természet mennyi a kár, azt fel sem lehet mérni mindaddig, amíg a majomsereget nem sikerül szétkergetni a világ minden irányába.

Mivel azonban a gorillák elképesztő sebességgel haladnak, semmi remény arra, hogy a katonaság utólráhesse vagy bekerítthesse őket. Így esik meg majd Afriában az a csúfság, hogy a majmok igen ügyes taktikai mozdulatokkal túljárnak az emberek eszén s csak akkor pihennek meg, amikor majd megtalálják a helyet, ahol új „házat“ alapíthatnak maguknak.

Védekezzünk a fertőző betegségek ellen rendszeres és mértékletes sörivással!

Igyunk Dreher Haggenmacher sört,

mindenütt kapható!

Szentgyörgy sör és Dacia sör világos gyártmányok. Excelentia és Bak barnasör speciálisok.

Az iskolai beiratások tudnivalói

az állami felügyeletet gyakoroló tanhatóságok rendelkezéseiben

Csikszereda. Saját tud. V. Chele, Csik vármegye tanfelügyelője, most küldötte szét a következő iskolai évre vonatkozó beiratási tudnivalókat. Miután a körrendelet felöleli az állami oktatás részéről megkívánt összes intézkedéseket és törvénymagyarazatokat, — kiegészítésképpen a már közölt iskolai tudnivalók tárgyában közzétett utmutató cikkünknek, — részletesen ismertetjük a rendelkezés tartalmát már azért is, mert az országos intézkedésnek számít és még mindig van idő arra, hogy az esetleges téves törvényértelmezéssel előálló sérelmeket orvosolni lehessen vagyis ellenük a kellő intézkedéseket megteheszen tenni.

A 453—1938. számot viselő körrendelet első pontja közli, hogy az iskolákban a tanítások, amint azt a törvény is előírja, szeptember 15-én kezdődnek.

A második pontban arról tesz említést a körrendelet, hogy a beiratások, miként a múltban, az idén is szeptember 1—10-ig tartanak és a múlt években kialakult törvényes gyakorlat személtartásával történnek. Új intézkedésként jegyzi meg, — amint azt már korábban mi is közöltük, — hogy azon tanulók nyilatkozatait, akik a felekezeti iskolába akarnak iratkozni, a nemzetnevelésiügyi miniszterium 92430—1938. számú rendelkezése értelmében a községi jegyzők kötelesek kiállítani.

A felekezeti iskolák csak olyan számú növendékeket irhatnak be, amennyit a törvény engedélyez és pedig: I—IV. osztályig bezárólag osztályonként és tanóránként harminc gyermek irható be. Ezt a létszámot semmiféle indokkal átépíteni nem szabad, sőt ha az engedélyben az iskolai tanteremre kevesebb létszám van megállapítva: több tanuló semmiesetre sem irható be.

A körrendelet szigorúan meghagyja az állami iskolai igazgatónak, hogy a beiratási idő alatt: szeptember 1—10-ig, pontosan tartózkodjanak hivatalos helyiségeikben, sőt gondoskodjanak arról is, hogy a teljes tanítói kar ezen időben már helyén legyen és akadályoztatása esetén helyettesítse. A beiratási eljárás ismertetését tartalmazó hirdetmények a legszélesebb körben közzéteendők.

Azokra a növendékekre, akik korábbi osztályukat állami iskolában végezték és onnan a felekezeti iskolába akarnak átmenni, megjegyzi a körrendelet, hogy az csak a tanfelügyelőség engedélyével lehetséges. Ebben az esetben hozzá indokolt írásbeli kérés terjesztendő elő. A kérést az állami iskolai igazgató véleményével kell előterjeszteni.

A körrendelet ötödik pontja a tanítók áthelyezésének alakításait írja elő. E szerint az áthelyezési kérések augusztus 31-ig terjesztendők elő felszerelve a személyi lap másolatával, az indokok felemlítésével, okmányolással.

A hatodik pontban a körrendelet ismételt nyomatékosan figyelmezteti a felekezeti iskolák igazgatóit, büntetés terhe mellett, ne vegyenek fel több növendéket osztályaikba, mint amennyit a törvény előír, vagy amennyit a működési engedély magában foglal. Azt is büntetés terhe alatt tiltja meg, nehogy beírjanak olyan növendéket, aki eddig az állami iskolába járt és tanfelügyelőségi jóváhagyást felmutatni nem tud.

Új intézkedés a körrendeletben, hogy nem lehet tanulót posta útján beírni. „Mindenkinek személyesen kell jelentkeznie az állami iskolai igazgatónál, vagy megbízottjánál és ott le kell tenniük a beiratási okmányokat” — mondja a körrendelet.

A következő pont arról szól, milyen okmányok szükségesek a beiratásokhoz. Az első osztályba iratkozóknak születési anyakönyvi kivonat és nyilatkozat. A többinél osztálybizonyítvány és nyilatkozat.

A nyolcadik pontja a körrendeletnek kötelezi az összes állami, felekezeti iskolai igazgatókat, óvónőket, hogy jelentseik állásaiknak szeptember elsejéig, történt előmozdítását, különben fizetésüket nem adják ki.

Ennek a körrendeletnek a feltételeit össze kell hasonlítani az általunk korábban közölt tájékoztató tudnivalókban közöltekkel és annak értelmében eljárni és akkor egyetlen szülő sem osik el attól a jogától, hogy gyermekeit abba az iskolába adja, amelyikbe akarja. Már a fentközlött körrendelet pontjaiból meg lehet állapítani, hogy a tavalyi és az azelőtti, hasonlatlanul szigorúbb intézkedésekkel szemben, lényeges enyhülés észlelhető az állami tanhatóságok részéről. Tehát minden szülő éljen az alkalmával, a törvény és törvényes rendelkezésekben biztosított szabadiskola választói jogával bátran és öntudatosan, mert ezért semmiféle hátrányban része nem lehet a mai igazán törvényes rendet és jogot helyreállító és megkövetelő kormányzati rendszerben.

Albert István.

Jugoszláv repülők Budapesten

Budapestről jelentik: A Magyar Aero Szövetségnek csütörtökön délután váratlan vendégei érkeztek. A Királyi Jugoszláv Aero Club hét repülőgépből álló raja *Dragics* Henrik ezredes vezetésével leszállt a közforgalmi repülőtéren, hogy folytassa útját Prágába. A jugoszláv gépek a csehszlovák Aeroklub repülőversenyén vesznek részt. Eredetileg Aradon és

Kolozsváron keresztül kellett volna repülniök, de az időjárási viszonyok az útvonal megváltoztatását tették szükségessé. A jugoszláv repülőket ünnepélyesen fogadták Budapesten és a magyar aero-szövetség szűkkörű vacsorát adott tiszteletükre. A repülők ezután tovább folytatták útjukat Prága felé.

Borbélymesterek és borbélyalkalmazottak tiltakozása a vasárnapi nyitás ellen

Az egyházak is tiltakozást jelentettek be az ellen, hogy ünnepnapon munkára kényszerítsék az alkalmazottakat

Oradea. Saját tud. Szerdán este a fodrászmunkások szakszervezete a Munkásotthonban népes gyűlést tartott. A gyűlés egyetlen tárgya a vasárnapi nyitás elleni tiltakozás volt. *Torzsok* József elnök bemutatta azt az ívet, amelyet 84 helybeli borbély és fodrászmester írt alá, a vasárnapi munka ellen. A borbélymestereket tiltakozásra az indította, hogy a vasárnapi két órás munkáért fel kellene áldozni a szombat estét és hétfő délelőttöt, amikor pedig a legtöbb vendég vetődik az üzletbe, míg vasárnap csak sokkal jelentéktelenebb forgalomra számíthatnak.

Az egyik szónok előadta, hogy tegnap délelőtt a borbélymunkások küldöttsége a különböző egyházak reprezentánsaival együtt megjelent a munkügyi inspektorátuson, ahol a görögkeleti egyház képviselője a leghatározottabban tiltakozást jelentett be az ellen, hogy a vasárnapi ünnepen a munkásságot munkára kényszerítsék. Az előkelő egyházi férfi az összes egyházak nevében kijelentette, hogy ha a tiltakozásnak nem volna kellő fogantatója, akkor *Miron Cristea* patriárka-miniszterelnök elé járulnak és tőle kérnek orvoslást.

A gyűlésen elmondták, hogy legutóbb egy beadványt intéztek a borbélymunkások a Borbélymesterek Szindikátusához és békés meg egyezésre tettek ajánlatot. A beadványt azon-

ban *Schwartz* Mihály alelnök és *Gyurcsik* pénztáros a Szindikátus nevében elutasította. Kiderült, hogy erről a beadványról a vezetőség mitsem tudott, az alelnök és a pénztáros önkényesen jártak el, amikor a beadványt elutasították.

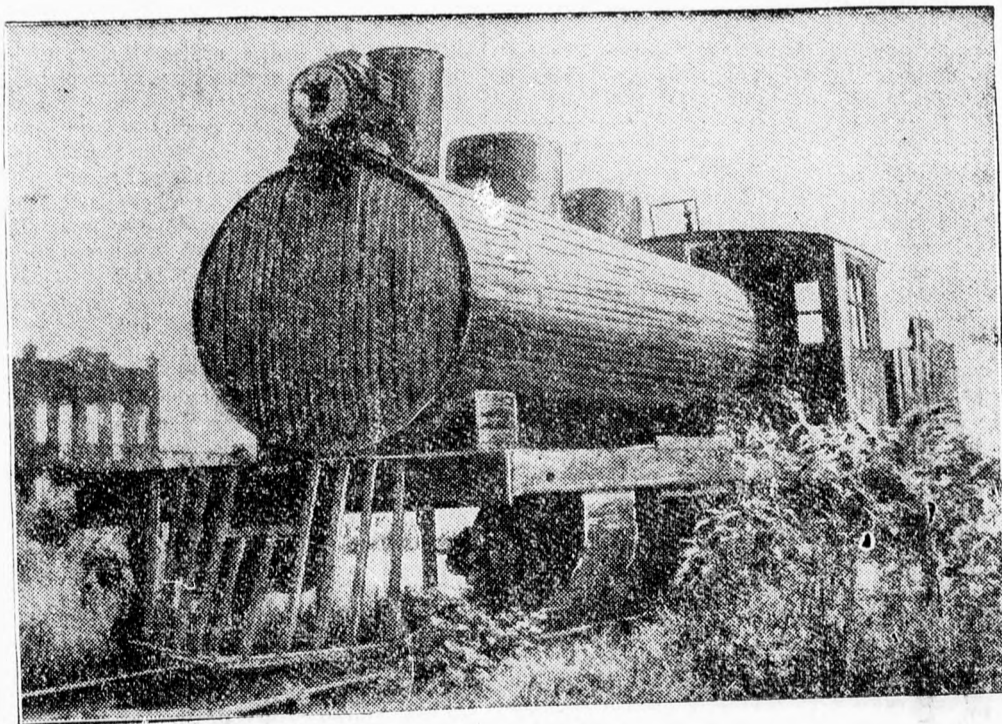
Elkeseredetten panaszolták a borbélymunkások, hogy amikor a rendelet megjelent, szombaton este 11-ig dolgoztak, vasárnap délután 2-ig bent kellett lenniük az üzletben és hétfőn reggel ismét munkába kellett állniuk. Előfordult egyes helyeken, hogy hétfőn csak déli 12-kor nyitottak ugyan, de még ebédelni sem engedték őket haza, hanem este 8-ig egyfolytában dolgozniuk kellett.

Végül a gyűlés kimondotta, hogy a borbély alkalmazottak vasárnap, törvényes jogukra hivatkozva, semmi körülmények között nem hajlandók dolgozni.

Ezzel szemben a szindikátus a következő közleményt küldte be lapunknak:

„A Nagyváradai Borbély, Fodrász és Manikűr Szindikátus értesíti a n. é. közönséget, hogy üzleteiket vasárnap déli 12 óráig nyitva és hétfőn déli 12 óráig zárva tartják.”

A kérdés tehát jelenleg megoldatlan és eléggé kiéleződött a szembenálló pártok között.

Fából készített vasútmozdony a távolkeleti harctéren. A kínaiak fából készítettek hatalmas vasútmozdonyokat és vasutikocsikat, hogy a japán repülők figyelmét eltereljék a valódi vasúti szerelvényekről s ezeket a mű vasutakat vegyék bombázópor alá. A japánok azonban rájöttek erre a hadileleményességre s le is fotografáltak egy műmozdonyt, amely képünkön is látható.

Megnyílt Stockholmban a nemzetközi kisebbségi értekezlet

"A nagygyűlés valamennyi résztvevőjét a népi eszme fűzi egybe." — Báró Jósika János beszéde a népi jogokról és azok tiszteletben tartásáról

Stockholmból jelentik: A nemzetközi kisebbségi értekezlet megnyitását Vilfan elnök üdvözlőbeszédében rámutatott arra, hogy a nagygyűlés valamennyi résztvevőjét egybefűzi a népi eszme, vagyis az a természeti törekvés, mely az egyes népi csoportok öröklött nemzeti, kulturális és gazdasági javainak megtartására irányul.

Beszednek dr. szlovén megbízott, előadói jelentésében felállította a háború utáni idők nemzetiségi politikájának mérlegét. Hangoztatta, hogy a genfi liga, melyre a kisebbségek védelméről szóló nemzetközi szerződések végrehajtásának ellenőrzését bízták, éppen a véde-

lem legnagyobb ellenfelének bizonyult. Kiténik ez abból is, hogy az 1929-től 1936-ig eléje terjesztett 850 panaszból csak 5 került elintézésre.

Szűllő Géza, a csehszlovákiai magyarság képviselője, megállapította, hogy a kisebbségek lehetőségei minden téren ijesztően csökkentek.

Jósika János báró, az erdélyi magyarság képviselőjében szólalt fel. Kifejtette, hogy a kisebbségi problémát Európában nem egyezményekkel és szerződésekkel, hanem népi jogokkal és azok tiszteletben tartásával lehet kielégítően megoldani.

A Körös duzzasztógátjánál, amely 20.000 holdat ad vissza a termelésnek

Személypropellerek, nyolcszáz tonnás teherhajók közlekedhetnek a Körösön

Békésszentandrás, aug. hó.
Az ünnepnapon minden műhelyben áll a munka, minden hivatalban nyugszik a toll s még a szorgos fölművesek is — noha a legfőbb nyári dologidő van — leteszik az ásót és kapát, hogy élvezzék az ünnepélyes nap jól megérdemelt nyugalmát. Csak a körösi gát körül, ott, ahol Magyarország legnagyobb szabású vízduzzasztó műve készül, csak ott folyik megfeszített erővel továbbra is a munka csak ott hányják vagonszámra a földet a rakoncátlan folyó medre mentén, csak ott csörren a frissen kevert vasbeton és folyik a munka, mintha hétköznap lenne. Itt nem lehet pihenni, itt minden perc drága, a nép és az ország érdekeinek ezer és egy szála fűződik minden kapavágáshoz, az új duzzasztógát minden új méteréhez.

Két esztendővel ezelőtt 1936 nyarán kezdték el a békésszentandrás Körös-zóna mentén ennek a nagy vízszabályzó műnek építését. A Körös-vidéknek és egész Dél-Magyarországnak egyik régi és az idők folyamán már-már a megvalósíthatatlanság kódéba tűnt álma vált valóra az első kapavágással, amelyet Darányi Kálmán, akkori helyettes miniszterelnök tett itt Fabinyi Tihamér pénzügyminiszter kíséretében. Eppen 26 esztendővel ezelőtt, 1912-ben vetették fel a Körös szabályozásának tervét. Tudvalevő ugyanis, hogy Békénynél, Kunszentmárton alatt tehát azon a vidéken, ahol a Körös beömlik a Tiszába, már régebben létesült egy kisebb duzzasztómű, amely a vizet a békésszentandrás zónáig duzzasztja fel olyan szintre, hogy a Körösről helyesebben inkább a Körös torkolatának közeléből elindított uszályok bejárhassanak a Tiszába. Ez azonban a körösvidéki hajózás és kanalizáció szempontjából édes-keveset jelentett. Az igazi és gazdasági, mint szociális szempontból egyként fontos megoldást az jelentette volna, ha a békésszentandrás-gyulai szakasz vízduzzasztó műve épülne meg és ezzel olcsó és kényelmes víziút nyílnék meg egy par excellence búzatermő vidék számára. Emellett az 1912. évi projektumok már intenzíven foglalkoznak ennek a vízszegény vidéknek a kanalizációjával, miután a zóna körül húzódozó 23 kilométer hosszúságú holt Körös-ág már ré-

Legújabb könyvek:

Tóth Tihamér: Üdvözlégy Oltáriszentség . . . 223 lejt
Gerely Jolán: Ha tudnád 90
Schmidt: A megváltás szolgál 162
Poppe: Eucharisztikus nevelés módszerei 44

gebben kézenfekvővé tette a vidék égető csatornázási problémájának megoldását.

A közbejött világháború természetesen elterelte a figyelmet erről a Tiszántúl számára oly prominens jelentőséggel bíró feladatról. Közel 25 esztendőnek kellett eltelnie, mikorra elkészültek a megfelelő tervek és a kormányzat a föld népének szociális megsegítése nagy elvől kiindulva, kihasználta a költségvetésből azt a hatalmas összeget, amely a nagy duzzasztómű és a csatornahálózat megépítéséhez szükséges.

300 VAGON CEMENT, 35 VAGON VAS.

Magának a vízduzzasztóműnek megépítési munkálatai most már közvetlenül a befejezés küszöbén állanak. 1936. őszén kezdődött el a hatalmas méretű munka. Hogy milyen óriási terjedelmű földmunkára volt itt szükség, arra nézve jellemző, hogy másfél esztendeig ügyszólván csak kubikolás folyt itt. Megtörténtek a megfelelő mederkiszélesítések és terepvizsgálatok a duzzasztógát alapítványának elhelyezésére és föl-épültek a védőgátak, amelyek a munka folyamatossgát biztosítják. A duzzasztógát 80 méter hosszú és 60 méter széles. Hogy milyen hatalmas tömeg ez és hogy mekkora lehet a vízre gyakorolt hatása, arránézve elég ha megemlítjük, hogy 300 vagon, azaz 45.000 métermázs cementet és 35 vagon vasat használtak fel a megépítéshez szükséges vasbetonkeverék előállítására. Ez a duzzasztómű, amely teljes egészében feltartja a Körös vizét a számítások szerint mintegy 40 kilométernyi szakaszon duzzasztja fel a sebessodrú és meglehetősen sekélyvízű folyó árját. A felduzzasztás teljesen egyenletes teszi a Körös szintjét, amely így — leszámítva természetesen az időjárás és csapadéknövekedés okozta természetes felduzzadásokat — 82 méter magasan lesz a tenger színe felett. Gyakorlatilag ez annyit jelent, hogy a Körös vize ezáltal Kunszentmárton és Békésgyula között egyenletesen 5 méteres mélységet ér el, miáltal lehetővé válik, hogy Békésgyula kiinduló állomástól egészen a tiszai torkolatig 800 tonna hordképességű teheruszályhajók járjanak, melyeknek bemeierülése eléri a 2—2,5 métert.

Megfelelő mederkiszélesítéssel természetesen azt is el lehetne érni, hogy nagyobb teherhajók is járjanak a Körösön, miután a fenék egyenletlenségeit is beszámítva 4—4,5 méteres hajóbemeierülés is lehetővé válik ezen a szakaszon. Ez a 80 kilométeres utszakas Békésgyula és Kunszentmárton között természetesen személyhajó-járatok fenntartására is lehetőséget nyújt bár egyelőre inkább csak kisebb propellerszerű járművekről lehet szó, melyeknél nagyobb személyhajó-járatását a várható forgalom nem is indokolná meg.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Némi javulás, délnyugati, nyugati szél, kevés eső már csak északon várható. A hőmérséklet lassan emelkedik.

Budapestre utazik a kanadai külügyminiszter

Londonból jelentik: Rintett, kanadai külügyminiszter kijelentette, hogy augusztus hó 27-én Budapestre utazik. Később Párizsba, majd Rómába megy. Ő képviseli Kanadát a Népszövetség közgyűlésén.

A francia népfrent-szövetség biztosítja a szociális törvények sérthetetlenségét

Párizsból jelentik: Csütörtök délután a Népfrent Szövetség, valamint a különböző kommunista és marxista szövetségek együttes ülésén határozatot hoztak, amelyben többek között kijelentik, hogy a Népfrentszövetség összefogja a népfrentot, a reakcióval és a faszizmussal szemben. A szövetség elhatározta, hogy biztosítja a szociális törvények sérthetlenségét, de hajlandó eleget tenni a honvédelem minden követelményének.

Az itt felsorolt könyveket kiváló orvostanárook és szakorvosok írták, akik az Ön panaszain segíteni akar- nak!

A rákbetegségről. Dr Verebély Tibor egyetemi tanár	ára 30 Lei
A diétás konyha technikája. Dr Soós Aladár egyetemi tanár	240 "
Hogyan éljen a szívhajos ember? Dr Bodon Károly egyetemi tanár	95 "
Nyerskoszt. A nyers diéta mint természetes gyógytényező. Dr Bucsányi Gyula eu. tanácsos, főorvos	110 "
Az érelmeszesedés gyógyítása és kezelése. Dr Bucsányi Gyula főorvos	55 "
Alkoholizmus. — Alkoholkérdés. Dr Donáth Gyula egyet. tanár	40 "
A reumás bajok házi kezelése. Dr Engländer Árpád szakorvos	90 "
A fiatal anya. Dr Földes Lajos főorvos	95 "
A női betegségekről. Megelőzés. — Gyógyítás. Dr Földes Lajos főorvos	125 "
Fajismeret. Gazdagon illusztrálva. Dr Gáspár János	145 "
A pszichozanalízis, mint módszer. Dr Hermann Imre	75 "
A cukorbeteg-kosztja. Dr Horvai Lajos főorvos	95 "
Anyagcserebetegségek. (Reuma, köszvény, vesebaj, cukorbetegség.) Dr Horvai Lajos főorvos	90 "
Hogyan kerülhetjük el a korai öregedést? Dr Káldor Miklós főorvos	110 "
Az ötvenéves ember. A kritikus kor betegségei. Dr Káldor Miklós főorvos	215 "
Hogyan éljen a gyomor- és bélhajos ember? Dr Lukács Pál főorvos	110 "
Kell a sportolónak saját testéről tudnia? Dr Kellner Dániel	105 "
Az elhízás és a soványító gyógy-eljárások. Dr Lukács Pál főorvos	95 "
Hogyan éljen a vesehajos ember? Dr Lukács Pál főorvos	95 "
A tuberkulózis megelőzése és gyógyítása. Dr Müller Vilmos főorvos	110 "
Tápszerek és kész ételek tápértéke, tápanyag, só- és vitamintartalma	45 "

HIREK

MAGYAR LAPOK
Keresztény magyar napilap

Dracea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétoldalon: Egész évre 500. félévre 400. negyedévre 210. egy hónapra 70. lel.
Magyarországon: Egész évre 50 P. félévre 25 P. negyedévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037-
Telefon: 12-27.

Csillag szerkesztő: **Dr Sulyok István**

Kéziratokat csak örvényünk meg és nem adunk vissza

GYÁSZISTENTISZTELET Mária ANYA-KIRÁLYNÉ EMLÉKÉRE. Nagyvárad. Saját tud. Szombaton, augusztus 27-én lesz negyven napja annak, hogy Mária anyakirályné meghalt. Ezzel az alkalommal az egész országban mindenütt gyászistentiszteleteket tartanak. A szatmár-nagyváradai és a gyulafehérvári római katolikus püspökségek területén ezen a napon déli 12 órakor minden templomban ünnepélyes liberát kell tartani. A püspöki főhatóságok ezen az uton is értesítik az egyházmegyéik papságát a gyászistentisztelet megtartásáról.

A ROMÁN KÜLÜGYMINISZTER MEG-ERKEZETT DUBROVNIKBA. Dubrovnikból jelentik: Petrescu Comnen, román külügyminiszter Dubrovnikba érkezett, ahol a hatóságok képviselői üdvözölték.

Huss Richard debreceni egyetemi tanár hűségnyilatkozatot adott a közoktatásügyi miniszternek. Budapestről jelentik: Dr Huss Richard debreceni egyetemi tanár még az év elején fegyelmi eljárást kért maga ellen, mert a hazai német kisebbség mozgalmában való szereplését a nemzeti hűség szempontjából sok oldalról kifogásolták. A kultuszminiszterium elrendelte a fegyelmi eljárást, amelyet a debreceni egyetem tanácsa folytatott le és Huss Richardot az ellene emelt vád aól felmentette. A felmentést a miniszterium jóváhagyólag tudomásul vette és így az ítélet jogerős. Fegyelmi ügyének befejeztével kapcsolatban dr Huss hűségnyilatkozatot intézett a közoktatásügyi miniszterhez. Sajnálkozással fejezte ki a féltett, hogy egyesek némely cikkét és beszédét félre értették. Ismételt ünnepélyesen kijelenti, hogy az ezeréves magyar állam és nemzet történelmi hivatását sohasem vonta kétségbe és a jövőre nézve is fennállónak tartja. Amikor a magyarországi német kisebbség nyelvi és kulturális jogaiért sikra szállt, ezt a magyar állam ezeréves jogainak szellemében és történelmi kötelességének, valamint a nemzeti művelődés nagy értékeinek feltétlen elismerésével vette és teszi, amit tanári működésének szelleme is igazol.

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK KORMÁNYA VISELAUTASITOTTA MEXIKÓ JEGYZÉKÉT. Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok kormánya Mexikóhoz újabb jegyzéket intézett, amelyben visszautasítja a mexikói kormány augusztus 3-ik jegyzékét. Az Egyesült Államok kormánya azt követeli, vállaljon a mexikói kormány kötelezettséget, hogy nem veszi el az Egyesült Államok polgárainak tulajdonát teljes kártalanítás nélkül és tegye haladéktalanul folyamaiba a kártalanítási eljárást az eddigi kisajátításokért. Az USA hajlandó erről új tárgyalásokat kezdeni. Ellenkező esetben nemzetközi döntőbíró-sághoz fordul.

RÁLÖTTEK A NEMZETI SPANYOLOR-SZÁGBAN MŰKÖDŐ OLASZ NAGYKÖVET GÉPKOCSIJÁRA. San Sebastian. Most került nyilvánosságra, hogy keddre virradó éjszaka rálöttek az olasz nagykövet gépkocsijára. Amikor a nemzeti Spanyolországban működő olasz nagykövet a lakása felé hajtatott, két polgárőr megakartta állítani a kocsit. A nagykövet meg volt győződve, hogy a jelzés nem neki szól, mert hiszen a kocsi rajta volt a diplomáciai festület jelzése. Nyugodtan folytatta tehát útját, mire a két polgárőr, aki nyilván nem vette észre a jelzést, rálőtt a kocsira. A nagykövet és felesége az üvegszilánkoktól könnyebben meg-sebesült.

Temetések. Nagy Gáborné szül. Nagy Mar-
tut 73 éves korában meghalt. Temetése augusz-
tus 27-én délután fél 5 órakor lesz a Haller-ká-
pórnából. — György Franciska 10 éves korában
Nagyváradon elhunyt. Temetése augusztus 27-én
délután 3 órakor lesz a Decsebal-utca 44. számú
gyászsházából az ősi temetőbe. (Caritas.)

Tessék jól figyelni!

Matrackelméket, szalmaszakókat, zsákvásznakat, ponyvákat, kárpitós kellekeket, gyapju-takarókat szembetűnő olcsó árban vehet **ECONOMIE (v. Radó) kötéláru üzlet-**
ben Nagyvárad, Str. Avram Iancu 22. Postaépületben.

SULYOS MERÉNYLET A JAFFAI ARABOK ELLEN. Jaffából jelentik: Jaffa kereskedő ne-gyvedében péntek reggel súlyos merénylet történt. Ismeretlen tettesek bombát dobtak a tömegre. Az első jelentés szerint 30 arab meghalt, hatvan megsebesült.

MOTORNÉLKÜLI REPÜLŐGÉPEVEL LEZUHANT EGY IASI-I MÉRNÖK. Bucu-resti. Saját tud. Iasiban Matei mérnök motornélküli repülőgéppel próbarepülést végzett. A gép 60 méterről lezuhant, összetört és a pilótát súlyosan sebesülve, haldokolva szállították a kórházba.

A magyarországi református lelkészegyesület a zsidó kérdéssel. Debrecenből jelentik: Az Orszá-gos Református Lelkészegyesület csütörtökön folytatta a debreceni kistemplomban konferen-ciáját. Ez alkalommal Ravasz László püspök bemutatta a nagygyűlés tagjainak az Angliából érkezett Hoffmann Konrádot, a zsidó misszió vilá-gbizottságának titkárát, aki előadta, hogy az antiszemitizmus mindenütt növekvőben van. — Ravasz László az Isten világosságát kérte, hogy a zsidó kérdést, amely tagadhatatlanul fennáll, segítse megoldásra. Sok szeretetre, igaz-ságra és megértésre van itt szükség. Adja az Isten — ugymond — hogy úgy harcoljunk meg ezt a harcot, ahogyan keresztény emberekhez illik.

Jön
505 a csíkkal!

UJABB PETRÓLEUM-MEZŐT FEDEZ-TEK BACAUBAN? Bucuresti. Saját tud. Ba-cau megyében a román-amerikai petróleum-társaság újabb petróleum-területet fedezett fel. Az új petróleum-mező állítólag igen gazdag petróleumban.

Két öngyilkosság Bihar megyében egy nap alatt. Nagyvárad. Saját tud. Biró Ferenc 67 éves talpai gazdálkodó a közszeg határában főlvgátja ereit. Mire rátaláltak, elvérzett. A vizsgálat meg-állapította, hogy a szerencsétlen ember azért tett öngyilkossá, mert adóságai miatt, minden va-gyonát elárverezték. — Ezzel egyidejűleg egy ma-sik öngyilkosságot is jelentettek a nagyvárad-i ügyészségnek: Haidu Pascu 52 éves földműves, házának padlásán, felakasztotta magát. Kiderült, hogy tettét családi bajok miatt követte el. Az ügyészség mindkét esetben megadta a temetési engedélyt.

GYERMEKRABLÓBANDA GARÁZDÁL-KODIK AZ OKIRÁLYSÁGBAN. Bucuresti. Saját tud. Az utóbbi időben gyermekrablóban-da garázdálkodott Iasi környékén. A nyomozó hatóságok megállapították, hogy a banda fő-félszke Varsóban van. A romániai főnökknő egy Ketty nevű asszony. A banda 8 és 10 év között lévő leánygyermeket rabolt el. A rendőrség a Iasi közelében lévő Miroslovu községben 3 el-rabolt leánykát megtalált. Az asszony, akinél elhelyezték őket, kijelentette, hogy ismeri Kettyt, akinek neve Katinka Barbalatan. A rendőrség nagy eréllyel nyomoz az elvetemült nő után és remélik, hogy rövidesen ártalmatlan-ná teszik.

Súlyos károkat okozott az árvíz Szatmár megyében. A kitarító esőzés a megyében hatalmas károkat okozott. Szatmáron a Szamos régi medrében, amely teljesen beépült, a kertekben másfélméteres víz gyűlt össze. Van olyan utca a belvárosban, ahol gyalog nem is lehet közlekedni. A V. Alexandri utcát térdigérő tőcsa borítja, amely poshad és megrontja a leve-gőt. Az ugoceai járásban a hegyekről lezúduló víztömeg megduzzasztotta a patakokat, amelyek kiléptek medrükből. A szennyes ár elborította a szántóföldeket és elmosta az országot egy részét. A megyei utakat a víz szintén megrongálta. A földművesek a be nem takarított termést az ár miatt nem tudják behordani. A társasgépkocsi-forgalom az ugoceai járás nagy részében szünet-el. Coman Simion ezredes, vármegyei prefektus elrendelte hogy az érdekelt községek lakossága két napos közmunkával járuljon hozzá az árvíz által tönkretett utak rendbehozásához.

Feljegyzések

A csehszlovák kormány egyik német-nyelvű felhivatalosában, a „Prager Presse“-ben olvassuk az alábbi hírt:

...A szudéta-német körökben igen kedvelt biztosítótársaság a Concordia részé-ről Reichenbergben tárgyalások folytak a Dunabiztosítótársaság csehszlovákiai fiók-jainak átvételéről. A Duna társaság rége-
ben osztrák volt, most német-birodalmi in-tézet. Mindkét intézet a magdeburgi tűzbiz-tosító konszernjéhez tartozik. A tárgyalá-sok előrehaladottságára vall, hogy a Concor-dia legutóbbi igazgatósági ülése a Duna bé-csi vezérigazgatóját tagjainak sorába választotta. Ha megvalósul a Concordia fúziója a Duna csehszlovákiai fiókjával, úgy ez egyet-len nagy német kisebbségi biztosítóintézet ki-alakulását jelentené, mely 123 millió cseh-korona (kb. 850 millió leil) évi díjbevétellel 34 millió az élet és 80 millió a kár biztosít-
tási ágazatban) és 760 millió (kb. 5 1/2 mil-liárd leil) biztosított életidővel rendelke-znek...

A minap írtunk a Petschek-esetről: arról, hogy a céltudatos cseh nacionalizmus hatal-mas pénzintézete, a Zionostenska Banka a Petschek-család részvényeinek megvásárlásá-val döntő befolyást szerzett a szudéta-német szénvidék termelésére.

A fenti hír azt mutatja, hogy a szudé-ták sem télenek. Ők is tisztában vannak az-zal az óriási jelentőséggel, mit a nemzetiségi helyzetek kialakulásában a gazdasági szerve-zettség, az erők céltudatos központosítása je-lent.

Ha az egyik oldalon nagy jelentősége van annak, hogy a cseh nacionalizmus a szénbá-nyászatra a közönséges magánjog útján nyer befolyást, a másik oldalon nem kisebb a je-lentősége viszont annak, ha azt a társadalmi erőt és tökehalmozódási folyamatot, amivel a biztosítási műveletek automatikusan együtt-járnak, a nemzetiségek gazdasági politikája a maga vezetése és irányítása alatt tudja tar-tani.

Mindakettő gazdasági eszközökkel nem-zeti célokat követ. A különbség a kettő kö-zött az, hogy az első módszer támad, a má-sodik védekezik. Az első gazdasági eszkö-zökkel kiterjeszti hatalmát más népekre, a második a saját erőt gyűjti össze, hogy az ilyen terjeszkedés elől elvegye a terepet.
(Skin.)

FELFÜGGESZTETTÉK A TENGERI-KIVITEL TILALMÁT. Bucuresti. Saját tud. A Hivatalos Lapban megjelent az a királyi dekrétum, amely felfüggeszti a tengerikivitel tilalmát. Az exportöröknek azonban a kivitel be kell jelenteniök a nemzetgazdasági mi-niszterium mellett működő szakbizottságnak.

Harc egy szegénységi bizonyítványért. Kö-lozsvár. Saját tud. Nem mindennapi érdekességü eset foglalkoztatta tegnap a helybeli közigaz-gatási tábla szüneti tanácsát. A keresetet Manciu Gheorghe szamosujvári lakos adta be városának illetve polgármesteri hivatalának azon eljárása ellen, amellyel megtagadta részére a szegénységi bizonyítvány kiállítását. A tárgyalás során a sza-mosujvári polgármesteri hivatal azzal érvelt, hogy a panaszos olykor-olykor pénzesutalványon különböző összegeket kap, másrészt pedig gya-nu merült fel arra is, hogy Manciu a kérdéses bizonyítvány felhasználásával, szegénységi ala-pon éppen a városi tanács ellen akar pert indí-tani. A bíróság azonban elutasította a szamosuj-vári városi tanács képviseletében megjelent ügy-véd érveléseit és helyet adott Manciu kereseté-nek. Határozatában pedig kimondotta, hogy mi-után Manciu-nak semmilyen kézzelfoghatóan ki-mutatható vagyona nincs, a városi tanács kötele-s részére a kért szegénységi bizonyítványt kiadni.

Kávéházakban, vendéglőkben kávé mindenütt a „MAGYAR LAPOK“-at.

KÖZGAZDASÁG

A szeptember hó 1—5-ig Kolozsváron rendezendő méhészeti, kertészeti, háziipari kiállítás és vásárral kapcsolatos gyűlések és előadások napirendje

Kiraboltak egy tébolyult embert. Szatmár. Saját tudósítónktól. Vértlázító büntény ügyében nyomoz a szatmári rendőrség. Szikszai Károly Digestor telepi munkás felesége megjelent a bűnügyi osztályon és elpanaszolta, hogy férjét, akim tegnap este kitért a téboly, lelkiismeretlen emberek kirabolták. A szerencsétlen munkáson már hetek óta az elmezavar jelei mutatkoznak. Többször állott orvosi kezelés alatt, de eddig nem látszott szükségesnek az, hogy elmeegógyintézetbe szállítsák. Tegnap este aztán dühöngeni kezdett és elrohant hazulról. Késő éjjel került haza, majdnem ruhátlanul. Felesége kérdéseire mosolyogva elbeszélte hogy „jó emberekkel” találkozott, akik nagyon kedvesek voltak hozzá. Felvilágosították — mondotta a beteg ember —, hogy „ilyen nagy melegben” nem tanácsos felöltözve járni. Erre ő nemcsak a felső ruháját, hanem az óráját és a pénzét is odaadta. A munkást Szigetre szállították. A lelketlen rablók ellen megindult a nyomozás.

Zürichi zárlat. Párizs 11.93 háromnegyed, London 21.28 fél, Newyork 436.43, Brüsszel 73.68, Milánó 22.97 fél, Amszterdam 238.65, Berlin 174.90, Prága 15.06, Varsó 82.25, Belgrád 10, Bucuresti 325.

Kávéházakban, vendéglőkben kérje mindenfűt a „MAGYAR LAPOK”-at.

HÁROM ÜZLETET BEZÁRTAK AZ EGÉSZSÉGÜGYI HADJÁRAT SORÁN SZATMÁRON. Saját tud. A minisztérium által elrendelt egészségügyi hadjárat nemcsak a falvakban, hanem a városban is állandó erővel folyik. A tisztiorvosi hivatal egy nap alatt három üzletet bezárt. Barát Ferenc mézszárszékét azért zárták be, mert a falak nem voltak elég tiszták. A tulajdonos azzal védekezett, hogy a rossz időjárás miatt nem tud festetni. A redőnyt ennek ellenére lehúzták. Spitzer Ignác bodegáját a köztisztasági rendelkezések be nem tartása miatt zárták be. Ezenkívül bezárták Kerekes Lajos borbélyműhelyét is.

Felvilágosítást kér a spanyol nemzeti kormánytól a benemavatkozási bizottság elnöke. Londonból jelentik: Lord Plymouth, a benemavatkozási bizottság elnöke elhatározta, hogy a nemzeti spanyol kormánytól irásban kér felvilágosítást az angol tervre legutóbb adott válasza egyes pontjaira nézve.

Marhavészt okozott a kiöntött patak. Szatmár. Saját tud. A Kaszó patak, amely Szatmár és Máramaros megyéket egymástól elválasztja az esőzések következtében a máramarosi Sugatag környékén kiöntött és marhavészt okozott. Ugyanis a totosbányai aranybánya flotációs zúzóművének szennyvize ebbe a patakba folyik. Az arany kiválasztásánál nagymennyiségű ciánt és egyéb erős mérgeket használnak, amelyek a patak vizébe kerülnek. A kiáradt patak a mérgeket a legelőre hordta. A mérgeg megfertőzte a fűvet s a legelő marhák jelentős része elpusztult.

Szeptember 1-én, csütörtökön délelőtt 11 órakor a kiállítás és vásár ünnepélyes megnyitása, a kiállított tárgyak bírálati eredményének kihirdetése, a kiállítás megtekintése. térzene. Déliben 1 órakor: Közébed az „Amerika” étteremben, Piața Unirii 23. sz. D. u. 4 órakor Az EME méhészeti kongresszusának megnyitása. A kongresszus helye a Református Kollégium régi épületének díszterme, a Kogălniceanu (volt Farkas-utca) 16. szám alatt, balra. Targysorozat: 1. A kolozsvári földészek ének-kara alkalmi dalokat ad elő. 2. Elnöki megnyitó, tartja Pohl Béla, az EME elnöke. 3. Török Bálint, az EME tb. alelnök-főtükára előadást tart az egyesület öt éves munkatervéről. 4. Pop Silvius bontidai állami ménes gazdasági intéző előadása: A méhnevelésről, kétanyásrendszerről, a hízlalt lépről és a Hanemann-rács kikészítéséről. 5. Gáll Imre, nyugalmazott méhészeti szakiskolai igazgató (Gödöllő) előadása: A méhgazdaság üzemtanáról. **Szeptember hó 2-án,** pénteken: Délelőtt 9 órakor: a méhészeti kongresszus folytatása. Előadások helye mint fent. 1. Dr. Parádi Kálmán, orvos előadása: A méz mint táplálék és gyógyszer. 2. Dr. Stütz János, vegyész-mérnök (Pécs) előadása: A méz és viasz kémiaja. 3. Oprean Ioachim, (Tárnovita) előadása: A költés-rothadásról. 4. Déliben 1 órakor közébed az „Amerika” étteremben, Piața Unirii 23. szám. Déliben 3 órakor: a méhészeti kongresszus folytatása. Az előadások helye, mint fent. 1. Stütz János, EME alelnök előadása. A német méhnevelés rendszere és eredményei. 2. Seyfried Ferenc, EME szerkesztő-titkár előadása: A méz márkázásáról. 3. Bíró Pál, méhészeti szakíró előadása: A mézelőnövényekről. 4. Kirándulás a Botanikus-kertbe, a mézelőnövények tanulmányozása céljából. **Szeptember hó 3-án,** szombaton délelőtt 9 órakor: Az EGE Kertészeti és Gyümölcsészeti Szakosztályának alakuló közgyűlése. A Református Kollégium régi épületének dísztermében. Kogălniceanu (volt Farkas-utca) 16. szám alatt, I. emelet, balra. 1. Elnöki megnyitó tartja: dr. Szász Pál, az EGE elnöke. 2. Az EGE Kertészeti és Gyümölcsészeti Szakosztályának ügyrendjét ismerteti: Török Bálint, az EGE igazgatója. 3. Választások: a) egy szakosztályi elnök; b) egy szakosztályi alelnök; c) egy szakosztályi előadó; d) egy szakosztályi jegyző. 4. Gogomán Ferenc, gyümölcsstermelő előadása: A kivitellel és piacra szánt gyümölcs válogatásáról és csomagolásáról. 5. Püllő Ferenc, mérnök előadása: A romániai gyümölcskivitellről. 6. Biebert Ferenc, okleveles kertész előadása: A gyümölcsvédelemről. 7. Ifj.

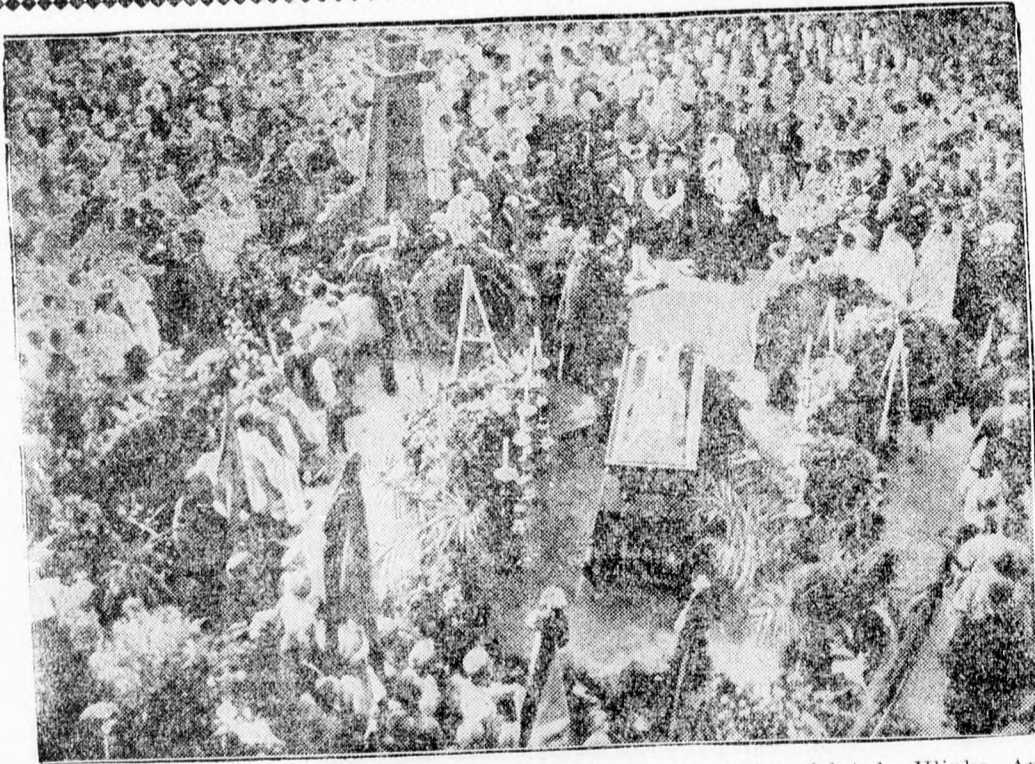
Veress István előadása: A méhészet jelentősége a gyümölcsösben. Déliben 4 órakor: Háziipari és népművészeti előadások. A Református Kollégium régi épületének dísztermében Kogălniceanu (volt Farkas-utca) 16. sz. I. em., balra. 1. Dóczyndé Berde Amál előadása: A népművészet lelke. 2. Dr. Koronka Pál, előadása: A gyapjú háziipari feldolgozásáról. 3. Dr. Kelemen Lajos, előadása: Az erdélyi magyar háziipar múltja. 4. Vásárhelyi Z. Emil előadása: Az erdélyi képművészet. **Szeptember hó 4-én,** vasárnap d. e. fél 10 órakor: Az okleveles gazdák találkozója az EGE székházában, kiállítás és azután a gazdasági akadémia megtekintése. Déliben 1 órakor közébed az „Amerika” étteremben P. U. 23. **Szeptember hó 5-én,** hétfőn délelőtt 9 órakor: Kirándulás az EME házsongárdi méhészeti telepére. Ismertető előadást tart Stief Ottó, az EME alelnöke. **Találkozás a kiállítás épületének bejáratánál.** Déliben 1 órakor közébed az „Amerika” étteremben. Déliben 4 órakor: A méhészeti tanfolyam ünnepélyes megnyitása az EME házsongárdi méhészeti telepén. Déliben 6 órakor: A kiállítás bezárása. — A kiállítás tartama alatt előreláthatólag minden este szabadtéri előadást fog rendezni a kolozsvári Magyar Színház.

Ingyenes méhészeti tanfolyam Kolozsváron. Az E. M. E. a Házsongárdi méhésztelepen folyó évi szeptember 5—15. napjain méhészeti tanfolyamot rendez. A tanfolyamra szeptember 1-ig lehet jelentkezni az EME titkári hivatalában, Kolozsvár, Str. Andrei Mureșan 10. A tanfolyam díjtalan, csupán a beiratásért fizetendő 100 lei.

Gyümölcsstermelő gazdák gyűlése. Az erdélyi gyümölcsstermelők szeptember hó 4-én délelőtt 9 órakor gyűlésre ülnek össze a Református Kollégium régi épületének dísztermében a Kogălniceanu-utca 16. szám alatt. Ez alkalommal megalkítja az EGE a kertészeti és gyümölcsészeti szakosztályát, amely szakosztály hivatala lesz az erdélyi gyümölcsstermelő gazdák érdekeit képviselni. A gyűléssel kapcsolatban szakelőadások is lesznek a gyümölcsstermelésről, a gyümölcsvédelemről, gyümölcsexportról, stb. Az előadások nyilvánosak, azokra vendégeket szívesen látnak. A belépés díjtalan. A gyümölcsstermelők gyűlése 50 százalékos vasuti kedvezménnyel lehet utazni Kolozsvárra az ország egész területéről. A kedvezmény igénybevételéhez külön igazolványra nincs szükség. A Kolozsvárra váltott jeggyel lebelégyezés után ingyen lehet visszautazni a kiinduló állomásra, a kiállítási belépőjegy felmutatása mellett.

Konyhakerti veteménykiállítás Kolozsváron. Az Erdélyi Méhész Egyesület az Erdélyi Gazdasági Egyesülettel és a Kolozsvári Gazdasági Egyesülettel karöltve szeptember hó 1—5. napjain Kolozsváron méhészeti, kertészeti és háziipari kiállítást rendez. Ezzel kapcsolatban a Kolozsvári Gazdasági Egyesület külön konyhakerti kiállítást rendez. A bulgár és szerb kertészet szorgalmát mindenki ismeri, ezekkel vetekedik a kolozsvári kisközségek szorgalma és azok tudása a konyhakerti vetemény termesztésében, akik termelvényeiknek legjavát fogják bemutatni a kiállításon, amely a Kogălniceanu, volt Farkas-utca 7. szám alatt nyílik meg szeptember hó 1-én, csütörtökön délelőtt 11 órakor. A kiállítás alkalmából 50 százalékos vasuti kedvezménnyel lehet Kolozsvárra utazni. A kedvezmény igénybevételéhez külön utazási igazolványra nincs szükség. Kolozsvárra egész jegy váltandó, amellyel lebelégyezés után ingyen lehet visszautazni.

Okleveles gazdák találkozója. A kolozsvári gazdasági akadémián végeztet gazdák szeptember hó 4-én, vasárnap délelőtt fél 10 órakor találkozó tartanak az EGE Andrei Mureșan-u. 10. sz. alatti székházában. A találkozó rendezője ezúton hívja meg vendégek gyanánt a más akadémiákon végeztet okleveles gazdátársakat is. A találkozóra egybegyűlt gazdák megtekintik a szeptember 1—5-ig rendezett kertészeti, méhészeti és háziipari kiállítást, onnan pedig felmennek a gazdasági akadémiára, ahol őket dr. Serban Mihály rektor távollétében és felkérésére Martinovich Constantin és Farkas Árpád akadémiai tanárok fogják fogadni. Azután bankettre gyűlnek össze. A találkozóra 50 százalékos vasuti kedvezménnyel lehet utazni. A kedvezmény igénybevételéhez igazolványra nincs szükség. A Kolozsvárra váltott egész jeggyel lebelégyezés után ingyen lehet visszautazni a kiinduló állomásra.

Hlinka András temetése. Megirtuk, hogy milyen óriási részvét mellett folyt le Hlinka András temetése Rózsahegyén. Fenti képünk a temetési szertartás alatt készült, a rózsahegy plébánia templom előtt.

ISKOLAINK

Beiratások a kolozsvári római katolikus főgimnáziumba

A kolozsvári római katolikus főgimnáziumba a beiratások augusztus 25-én reggel 9 órakor megkezdődnek. A javítóvizsgálatok helybeliek részére szeptember 1-én, vidékieknek pedig szeptember 3-án lesznek. Az I. oszt. felvételi vizsgát szeptember 2-án reggel 8 órakor tartjuk. Az V. osztályos felvételi vizsga szeptember 6-án lesz. A tanév ünnepélyes megnyitása pedig szeptember 8-án reggel 9 órakor.

Felvétel a marosvásárhelyi római katolikus gimnáziumba és tanítóképzőbe

Beiratások az 1938-39. iskolai évre augusztus 25-31. napjain történnek. A beiratkozáshoz a következők iratok szükségesek:

- 1. Kérvény. 2. Születési anyakönyvi kivonat. 3. Keresztlevél. 4. Allampolgársági bizonyítvány. 5. Újraoltási bizonyítvány. 6. Az utolsó osztályról szóló bizonyítvány (Copie matricolara), vagy az elemi iskolai bizonyítvány.

Az I. gimnáziumba jelentkező tanulók szeptember 2-án felvételi (írásbeli és szóbeli) vizsgát tesznek. Tárgyai: román, magyar nyelv és számítás, az elemi iskola IV. osztályának anyagából.

A tanítóképző V. osztályába jelentkezők felvételi vizsgája szeptember 6-án lesz a IV. gimnáziumban tanult összes tárgyakból és zenei hallásból.

Javító vizsgákat szeptember 1-4. napjain tartjuk.

Az internátusba szeptember 7-ig lehet jelentkezni.

Betérési díj a gimnáziumban: I-IV.: 880 lei, a tanítóképzőben: V-VIII. 780 lei.

Tan- és fenntartói díj a gimnáziumban I.: 2000 lei, II-IV.: 3490 lei, a tanítóképzőben V-VIII. 2500 lei.

A tan- és fenntartói díjakból szegénysorsú, jó magaviseletű és szorgalmas tanulók kedvezményt kérhetnek. A kéreéshez szegénységi bizonyítványt és iskolai értesítőt kell csatolniok.

Szeptember 8-án ünnepélyes Veni Sancte, a tanév megnyitása.

Az előadások szeptember 9-én, reggel 8 órakor kezdődnek.

Részletes tájékoztatót - kívánságra - készséggel küld az igazgatóság.

Felvételi a nagyvárad Szent Vince intézet internátusába. A nagyvárad Szent Vince fiu-internátus (Nogáll-utca 3.) felvesz elemi iskolás és középsiskolai tanulókat teljes ellátásra. Az elemi iskolások beiratkozhatnak az intézetben működő négy osztályú, római katolikus, nyilvánossági joggal rendelkező elemi iskolába is. A jelentkezők szeptember 1-ig küldjék el folyamodványukat az intézet igazgatóságához (Oradea, Str. Nogall 3.) Érdeklődők ugyaninnen kaphatnak pontos felvilágosítást.

Felvétel a Nagyvárad Szent József fiúnevelő intézetbe. A Nagyvárad Szent József fiúnevelő intézet felvesz elemi iskolába. Goidu liceum román és magyar tagozatra és kereskedelmi liceumba járó rendes bentlakó növendékeket. A növendékek egészséges lelki és testi nevelést, gondos felügyeletet a tanulást biztosító naponkénti többszöri egyéni és csoportos korrepetálást, jó ellátást és állandó orvosi felügyeletet kapnak. A helyek biztosítása céljából tanácsos a növendékeket minél előbb előjegyeztetni. Tájékoztatót készséggel küld a Szent József intézet igazgatósága. Nagyvárad, Str. Brătianu (v. Szaniszló-u.)

TURISZTIKA

S. T. Vulturii-Sasok Turista Egyesülete szeptember hó 4-én, vasárnap és 5-én, hétfőn, Szalonán át, Arad-Radna-Solymos-Lippa-Lippa-túrdó és Arad-hegylárára rendez társas kirándulást. Indulás vasárnap reggel 5 órakor Aradon át a kirándulók Maria-Radnára érkeznek, ahol éppen bucsu lesz. Onnan a solymosi várromokhoz rendez kirándulást a turista egyesület, majd Lippát és Lippafüredet tekintik meg a kirándulók. Lippafüreden megszállnak, majd hétfőn délután Aradra térnek vissza, ahol a város nevezetességeit, elsősorban a Kulturpalotát tekintik meg a társasutazás résztvevői. Résztvételi díj tagoknak 230 lei, vendégeknek 250 lei. Jelentkezni lehet Mocsáry Sándor irógépesnél, Bulevardul Regele Ferdinand 13. Gyenge István ékszerésznél, Alexandri-utca 12 és az egyesület irodájában: dr Aurel Lazar 14. Nagyvárad

RÁDIO

VASARNAP, AUGUSZTUS 28.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 9.55 Istentisztelet közvetítése. 13.15 Hírek adása. 13.25 A Motzoi-zenekar hangversenyének közvetítése. A hangverseny szünetében körülbelül 14.15 Hírek adása. 14.30 Déli zene közvetítése. 15.30 Mezőgazdasági szakelőadás. 19 Időszerű anyagok. 19.07 Katonazene közvetítése. 19.58 Sporthireknek adása. 20 Tánccselezet. 20.30 Alexiu Vazul énekel. 22 Gramofonlemez adása. 22.15 Az operett folytatása. 23 Sporthireknek adása. 23.10 Tánccselezet. 24 Vegyes gramofonlemez. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. Unitárius istentisztelet. Prédikál Barabás István. 10.45 Hírek. 11-11.55 Református istentisztelet. Prédikál Takaró Géza newyorki lelkes. 12-13.15 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Domonkos-rendi plébániatemplomból. A szentbeszédet P. Böhle Kornél O. Pr. mondja. 13.30 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 14 A rádió tárgysorsjáték ismertetése. 15 Hangmezek 16 Gazdáknak. 16.45 A Felten-gyár dalköre. 17.30 „Veszprém és Szent István”. Előadás. 18 A Balatoni Borhét megnyitása. 18.45 A rendőr-fúvószenekar. 19.30 „A német-osztrák egyesülés múltjából.” Előadás. 20 Magyar nóták. 21 Sport. 21.10 „A csodadoktor”. Vigjáték. 22.45 Hírek. 23.05 Lemez. 24 Cigányzene. 1.05 Hírek külföldre.

HÉTFŐ, AUGUSZTUS 29.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizuálisjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthireknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Időszerű anyag. 19.15 Gramofonlemez. 20.10 Felolvasás. 20.35 Alexandrescu Aurél dalokat énekel. 21 Felolvasás. 21.15 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. Közreműködik Albu hegedű- és Coarec zongoraművész. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó 13.05 Szalonitűz. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.30 Pontos időjelzés. 17.50 Magyarország kormányzója megérkezik németország utjáról. 18.20 Hangmezek. 19.10 A rádió tárgysorsjáték húzása. 20.15 Hírek szlovák nyelven. 20.20 Gordonkaszámok. 20.50 „Színésztréfák”. Csevegés. 21.20 Budapesti Hangverseny Zenekar. 22.50 Hírek. 23.10 Cigányzene. 24 Hírek angol és francia nyelven. 24.10 Jaz. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára

KEDD, AUGUSZTUS 30.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizuálisjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthireknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Üzenetek. 19.17 Tánccselezet. 20 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. Lupescu énekes közreműködésével. 20.45 Szimfonikus gramofonlemez. 21.45 Felolvasás. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Énekegyüttes. 13.45 Hírek. 14 A rádió szalonzenekara. 14.20 Pontos időjelzés. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.10 Asszonyok tanácsadója. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „Kalocsa-vidéki magyarok”. Előadás. 18.30 Hegedűszámok. 19 A rádió tárgysorsjáték húzása. 20 Cigányzene. 20.30 „Vándorlás a Keleti-tenger partján”. Utelírás. 21 „A gésák”. Operett. 22.50 Hírek. 23.10 Jazzhármas. 24 Hírek német és olasz nyelven. 24.10 Hangmezek 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

SZERDA, AUGUSZTUS 31.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizuálisjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthireknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Könyvek. 19.15 Előadás Bachról és Haydnról lemezekkel. 20.15 Felolvasás. 20.30 Arnautu Mihály éneke. 20.55 Teodorescu Sándor hegedűi. 21.50 Kabarélemez. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó 13.05 Zongora és énekszámok. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Hangmezek. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 A rádió diáklőrlője. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „Az öklövívás”. Előadás. 18.30 Cigányzene. 19 A rádió tárgysorsjáték húzása. 20 A rádió szalonzenekara. 21 Reviczky Gyula emlékezete. 21.35 Hírek. 21.55 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 23 Időjárásjelentés. 23.05 Cigányzene. 24 Hírek angol és francia nyelven. 24.10 Jazz. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

CSÜTÖRTÖK, SEPTEMBER 1.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizuálisjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthireknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Időszerű anyag. 19.17 Tánccselezet. 20 Felolvasás. 20.15 Jelescu Pál zongorázik. 20.45 Niculescu Sabina hárfázik. 21.10 Időszerű anyag. 21.45 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése, Dima énekesnő közreműködésével. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó 13.05 A rádió szalonzenekara. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 „Őszi háztartási tanácsadó”. Előadás. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „Hogyan fér el a gyermek a modern kislakásban?”. Előadás. 18.30 Jazz. 19.15 „Az iskolai rádió”. Előadás. 19.45 „Sarki fény”. Színmű. 20.15 Hírek szlovák nyelven. 20.20 Zongorasámok. 20.45 Hunyady Sándor csevegése. 21.10 Hangmezek. 22.30 Az 1. honvédegyezred zenekara. 23 Időjárásjelentés. 23.40 Németnyelvű előadás. 24 Hírek német és olasz nyelven. 24.10 Cigányzene. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

PÉNTEK, SEPTEMBER 2.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizuálisjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthireknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Időszerű anyag. 19.15 A Stefanescu-zenekar hangversenyének közvetítése. 20.20 Felolvasás. 20.35 Brozupza Sándor népdalokat énekel. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó 13.05 Hegedűszámok. 13.40 Hírek. 14 Az 1. határegred zenekara. 14.20 Pontos időjelzés. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Diáklőrlője. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „A cipő története”. Előadás. 20.20 Liszt-művek zongorán. 19 Sportközlemények. 19.10 Lemez. 20.15 Külvégi negyedóra. 20.30 Előadás Blahánéről. 21.15 Hírek. 21.35 A rádió szalonzenekara. 22.55 Időjárásjelentés. 23 Debreczeni zongorahármas. 24 Hírek angol és francia nyelven. 24.10 Cigányzene. 1.05 Hírek külföldre.

SZOMBAT, SEPTEMBER 3.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizuálisjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthireknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Katonazene. 20 Felolvasás. 20.20 Munteanu Péter énekel. 20.45 Gramofonlemez. 21 Üzenetek. 21.15 Táncczene. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 11 A Tiszántúli Vásár megnyitásának közvetítése Debrecenből. 11.40 Hírek. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.05 Országos Postászenekar. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Hangmezek. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Mesék. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „Mit üzen a rádió?”. 18.30 Cigányzene. 19.30 „A futórozsza és a szomorúfű”. Elbeszélés. 20 Beszkárt-zenekar. 21 A rádió tárgysorsjáték fonyreményeinek húzása. 22.15 Hírek. 23.30 Időjárásjelentés. 23.35 A rádió szalonzenekara. 24 Hírek német és olasz nyelven. 1.05 Hírek

Püspökfürdőbe érvényes kedvezményes kád- és fürdőjegyek kiadó-hivatalunkbankaphatók.

LEGUJABB

Befejeződtek a német-magyar politikai tárgyalások

A két állam diplomatái minden tekintetben teljes megegyezésre jutottak

Berlinből jelentik: Az Új Nemzedék kiadott tudósítójának jelentése szerint a berlini politikai tárgyalások esütörtök délután befejeződtek. A tárgyalások során szobakerült az egész európai helyzet, de különösen megvitaták a kisantant-kérdést, amelyet a bledi konfe-

rencia határozata tett időszzerűvé. A magyar és német államférfiak minden tekintetben teljes megegyezésre jutottak, ami nem jelent semmi új paktumot, írásba foglalt megegyezést, vagy bármely változást a két ország belső és külső politikája között.

A cseh kormány szélesebb- körű önkormányzati tervvel foglalkozik

Új alapokra kívánják fektetni a nemzetiségi kérdés megoldását. A prágai kormány hozzájárul ahhoz, hogy az önkormányzati területen egyes népcsoportok lássák el a közigazgatást

Londonból jelentik: A cseh kérdésben új látszik újabb fordulat áll küszöbön. A péntek reggeli londoni lapok második kiadása nagybetűs címekben jelenti be, hogy a késő éjszakai órákban olyan jelentések érkeztek Prágából, amelyek szerint

a prágai kormány új alapokra akarja fektetni a nemzetiségi kérdés megoldását és hajlandó a legmesszebbmenő módon teljesíteni a szudeta-német párt követeléseinek nagyobbik részét.

Az angol lapok szerint a politikai tárcák miniszterei az éjszaka még egy államtanácsot tartottak és elhatározták, hogy új alapokra fektetik a szudeta-német párttal folyó tanácskozásokat. A „Times” szerint az államtanácsban az a meggyőződés alakult ki, hogy szudeta-német párt most már minden különösebb ellenvetés nélkül elfogadja az új tárgyalási alapot.

A prágai kormány új terve az eddiginél nagyobb keretek között felállítandó önkormányzati területet javasol és hozzájárul ahhoz, hogy ezen a területen az egyes népcsoportok lássák el a közigazgatást.

A Daily Mail úgy tudja, hogy az új javaslatot még pénteken eljuttatják a szudeta-német párt-hoz. A lap nagyjelentőséget tulajdonít annak, hogy

a magyar népcsoport részéről kijelentették Runciman előtt, hogy a magyarok teljes mértékben azonosítják magukat a szudeta-német párt önkormányzati követeléssel.

RUNCIMAN ÖSSZEFOGLALÓ TERVET KÉSZÍT CSEHSZLOVÁKIA ÁLLAMJOGI ÉS ALKOTMÁNYJOGI ÁTALAKÍTÁSÁRA.

A londoni miniszteri megbeszélésről esütörtök este kiadott hivatalos közlemény rámutat arra, hogy a csehszlovákiai válságot nagyon komolyan kell megítélni és mielőbb meg kell szüntetni. Csehszlovákia ma Európa egyik legveszélyesebb pontja. Jólétesült körökben megerősödött az a vélemény, hogy

Runciman a közel jövőben összefoglaló tervet készít elő Csehszlovákia államjogi és alkotmányjogi átalakítására.

Ezzel hozzák összefüggésbe Gwatkin londoni utját. A várt tervről még nem került semmi nyilvánosságra, de politikai körökben példaképpen rámutatnak az angol-ír viszonyra és a dominiumok csaknem korlátlan állami szuverenitására. Anglia és a dominiumok viszonya

igazolja, hogy a területi önkormányzat összeegyeztethető az állami szuverenitással.

Hodzsa csehszlovák miniszterelnök nyilatkozott a Daily Telegraphnak és kijelentette, hogy hamarosan új alapokon indulnak meg a kisebbségi kérdés tárgyalásai, mert a kérdés megoldását most már nem lehet elodázni. A cseh kormány elfogad minden józan megoldási alapot, amelyet egy közvetítő vagy bárki más ajánl. A cseh kormány tudja, hogy a csehkérdés lényeges alkotó eleme az egész európai és világbéke problémának. Megvan az a lehetőség, hogy az ország érdekeit összeegyeztethetik az európai béke fenntartásának érdekeivel. Ebben a szellemben hajlandó a miniszterelnök a szudeta-német kérdést új lapon kezelni, de vállalnia kell a felelősséget azért is, hogy fenntartsa az állam egységét és erejét. Ez a két felelőség nem áll egymással, sem azzal ellentétben, hogy tisztazzák a helyzetet Németországgal. Kijelentette még Hodzsa, hogy a dunai államok reális érdekei közösek, nagy szomszédai, különösen Németország tekintetében.

Prágából jelentik: A cseh sajtó is hangoztatja, hogy a kormánypártok újabb engedményekre határozták el magukat. A kormány újabb önkormányzati tervvel foglalkozik és azt reméli, hogy a szudeta-németeket ezzel engedékenyebb magatartásra bírják. A Csehszlovákia szerint a csehek józan nép és belátják, hogy nem szabad ragaszkodniuk a nemzeti állam gondolatához, hanem egyenrangúságot kell adni a nemzetiségeknek, viszont a szudeta-németek se álljanak a nagy német gondolat alapján, hanem helyezkedjenek a csehszlovák államesszme alapjára.

A FRANCIA SAJTÓ SZERINT A FRANCIA ÉS ANGOL DIPLOMÁCIA TOVÁBBRA IS A LEGSZOROSABB EGYÜTTMŰKÖDÉS ALAPJÁN ÁLL.

Párizsból jelentik: A francia fővárosban nagy fontosságot tulajdonítanak a Középeurópa-párra vonatkozó, londoni tárgyalásoknak. Sokan várakozással tekintenek Simon kincstári kancellár szombati beszéde elé. A sajtó hangoztatja, hogy a francia és angol diplomácia továbbra is a legszorosabb együttműködés alapján áll. A Bonnet hosszas megbeszélést folytatott Ossutzky párizsi cseh követtel, aki kijelentette, hogy kormánya meg van elégedve Runciman munkásságának eredményével. Runciman lord a közel jövőben hivatalos jelentést juttat el Párizsba és Londonba, de az csak tájékoztató jellegű lesz.

Elfogták Culda Romulust a jilaváról megszökött kosaras gyilkost

Bucuresti. Saját tud. Culda Romulus és Tökés Béla, a jilavai fegyházból megszökött élet-fogytiglani fegyházra ítült rablógyilkosok ügyében érdekes fordulat állott be. A fővárosi rendőrség csütörtökön letartóztatta Culda Romulust. A szökött fegyenc a rendőrségen kijelentette, hogy szökésükben senki sem nyújtott segítséget és azért egyedül vállalja a felelősséget. Culda Romulust holnap erős rendőri fedezet mellett visszazárolják Jilavára. A rendőrség bizik abban, hogy Tökés Béla is rövidesen rendőrkézzé kerül.

Culda Romulus elfogatása szokatlan körülmények között zajlott le. A szökött fegyenc elszabadulása után sorra felkereste régi barátait és ismerőseit, de mindenütt zárt ajtókra talált. Ekkor felutazott a fővárosba, ahol az utcákon csavargott. A Bratianu piacon megszólított egy bérutatót és hosszabb útra akart indulni. A sofőr azonban, akinek nem tetszett Culda külseje, gyanút fogott és előre kérte a viteldíjat. Culdánál nem volt pénze s azért rá akart ijesztetni a sofőrré: „Nem ismerz meg, én vagyok Culda!” A sofőr azonban nem vesztette el lélekjelenlétét és azonnal rendőri segítséget kért. Így kísérték be Culdát a legelső őrszobára.

Apróhirdetések

Egy szövevény 3 lél, vastagabb betűvel 6 lél. „Cim a kiadóban” további 10 lél. Állástkeresőknek 33 százelekes kedvezmény. — A legkisebb hirdetés díja 30 lél. — Az első szót minden esetben vastag betűvel szedi a nyomda.

Lakás

3 esetleg

2 szobás magánház szeptember 1-re kiadó. Ugyanott egy új csikóbunda olcsón eladó. Nagyvárad, Str. Vasile Stroiescu (volt Téglavető) utca 35.

Kiadók

szeptember 1-re 3 szobás, modern lakás. — Nagyvárad, Nicolae Jirza (Lukács György) utca 32. szám.

Két elegáns

butorozott szoba esetleg ellátással is kiadó. — Nagyvárad, Str. Oltenia (Csengeri) utca 2. sz.

Szép

utcai butorozott szoba előszobával azonnal kiadó. Nagyvárad, Tache Jonescu (volt Körös) utca 24. szám.

2 szobás

komfortos lakás november 1-re kiadó. — Nagyvárad, Regele Ferdinand 49., illetve Str. Parinteles Danila 7.

Kiadó

utcai 2 szoba, előszoba, konyha, mellékhelyiséggel. Oradea, Str. Bratianu no. 52.

Kiadó

1 kettő és egyszobás utcai lakás mellékhelyiséggel november 1-től. Oradea, Str. Pasteur No. 37.

Kiadó

egy különbejáratu csinosan butorozott szoba esetleg fürdőszoba használattal. Nagyvárad, Duca (Sal Ferenc) utca 4. szám.

2 szobás

fürdőszobás magánház, azonnal kiadó. Nagyvárad, dr Nicolae Zigre 20. Érdeklődni Lahovary-utca 31.

Hilánléte

Elveszett

„Pengő” névre hallgató fiatal him sarga daxli kutya. Megtaláló Nagyvárad, Ciordas (Vizvezeték) utca 46. sz. a jutalmat kap.

Csendes,

nyugodt házbán butorozott szoba kiadó, ur-hölgy részére. Nagyvárad, Str. Xenopol (Lakatos-u.) 13.

4 szobás

uri lakás Nagyváradon Ciordas-u. 46. sz. a novemberre kiadó.

Adás-vétel

Méh sonkolyt

veszek. Zalányi Iuliu luminar, — Nagyvárad Alexandri (Teleki) u. 52

Jókarban

levő fürdőkádat megvételre keresek. Nagyvárad, Str. Sft. Gheorghie (volt Szent Jeromos-utca) 4. szám.

I. osztályu

tépett pehelytoll kapható. Nagyvárad, Str. Moise Neş 12. (Moldova v. Kálvária-utca 17. sz. alatti új utcában.)

Egy

kétajtós jégszekrény eladó. Nagyvárad, Aurel Vlaicu 35. szám.

Első

dijas szülőkötől származó, magas gyanjuhozamu fajtisza angóra nyulak választási korban eladók. Ezenkívül 10-12 hónapos gyönyörűen fejlett bakok vérfelfrissítésre beszerezhetők: Ferencsárdi főtörzsesség, Estelnic Treiscaune megye. Valaszbelyeg csatolando.

szűlt a Szent László-nyomda Rt. körforogópepen Oradea, Str. Regole Carol II. No. 5